

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów.
Biuro Redakcyi i Administracyi ul. Wałowa nr. 29.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*: otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 złr.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct., kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty.

Zaproszenie do przedpłaty.

W miejscu: Za IV ćwierćrocze 3 zł.
Za październik i każdy następny miesiąc 1 zł.

Pocztą: Za IV ćwierćrocze 4 zł.
Za październik i każdy następny miesiąc 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z Przewodnikiem:

W miejscu: Za IV ćwierćrocze 3 zł. 75 ct.

Za październik 1 zł 30 ct.
Pocztą: Za IV ćwierćrocze 4 zł 75 ct.
Za październik 1 zł. 65 ct.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 20 września.

Cała opozycja, której solą w oku jest dualizm, która na upadku dualizmu opiera swoje śmiałe plany przewrotów konstytucyjnych, miała w ostatnim tygodniu wielką pociechę w swoim utrapieniu. Cóż bowiem w tej chwili mogło być dla niej więcej pożądanem i więcej obiecującym, jak ów spór prasy węgierskiej z austriacką o powody zwłoki w odnowieniu ugody, spór, w którym tak jedna jak i druga strona wysilała cały spryt i całą przenikliwość publicystyczną celem zwaleni całej odpowiedzialności na przeciwnika. Austrija spekuluje ciąglem zwlekaniem ugody — Węgrzy chcą podejść Austrię i dla tego opóźniają odnowienie ugody, — oto stałe aż do znużenia powtarzane końcowe zdania obustronnych oskarżeń, rekryminacji i upomnień. Cała walka skończyła się tak, jak się skończyć musiała. Po jednej i drugiej stronie bitwy równocześnie obudziła się rozważa, tu i tam przejrano w jednej prawie chwili i przekonano się, że po prostu niema winowajcy. Teraz następuje z kolei scena wzajemnego przeproszania się, która jednak nie może być zupełnie szczerą po tak długo trwającym wzajemnem podejrzywaniu się o przewrotność polityczną. Ale już i to bardzo wiele znaczy, jeżeli obie strony przyjdą do przekonania, że w równym stopniu dokuczają im niepewność sytuacji, że zarówno chętnie chcieliby przerwać tę niepewność. Jak nie-

dawno na próżno spierano się o to, kto jest odpowiedzialny za zwłokę w dokonaniu dzieła ugodowego, tak teraz znowu niepotrzebnie toczy się rozprawa nad tem, czy krótki czas pozwoli parlamentom wywiązać się z swoich zadań i jakie w danym razie przewizoryum musiałoby wyprzedzić nowy stan rzeczy. Jestto niezawodnie kwestya wcale żywotna, jeżeliby godziło się przypuszczać, że w obu parlamentach panuje dziś takie same usposobienie dla sprawy ugodowej jak przed kilku miesiącami, t. j. jeżeliby dawne rozdrażnienie nie zostało dotąd złagodzone ani upływem dłuższego czasu, ani wzajemnymi ustępstwami. Tak źle nie stoi sprawa mimo wszelkich zaprzeczeń tych, którzy chcieliby ją utrzymać na dawnym stanowisku. Że ten lub ów dziennik nie może się wyleczyć z manii o egoizmie austriackim ssącym siły żywotne Węgier, że w Austrii owzie się niekiedy głos mówiący współzawodniczyć z szowinistami zalitawskimi, to nie dowodzi jeszcze bynajmniej, by także w kołach kompetentnych pozostał trwały ślad dawnych nieporozumień.

Jeden z prawników niemieckich z wcale głośnem nazwiskiem w świecie naukowym napisał obszerną obronę stronnictwa narodowo-liberalnego ze stanowiska ustawodawczego. Wykazał on cały szereg znakomych dzieł ustawodawczych, dokonanych w ostatnich okresach parlamentarnych, i objaśnił fachowo ich wielkie znaczenie praktyczne dla społeczeństwa niemieckiego. Książka taka, wydana w najciekawszej chwili agitacji wyborczej, może oddać stronnictwu liberalnemu stokroć większą usługę, niż tuzin artykułów wstępnych, pisanych na ten temat niemal codziennie. Jeżeliby chodziło o samą liczbę dzieł ustawodawczych szerszego zakresu i wyższej wagi dla rozwoju społecznego, to niezawodnie sesye parlamentarne, na których panowało stronnictwo liberalne, nie mają może równych sobie w całych dziejach parlamentaryzmu pruskiego. Dość powiedzieć, że w ostatnich kilku latach ustrój społeczny i polityczny Prus uległ zupełnej zmianie w najrozmaitszych kierunkach, dość porównać ten stan dzisiejszy z poprzednim, ażeby bez szczegółowego obliczenia ustaw uchwalonych uznać wielką płodność ciała u-

stawodawczego. Ale sama płodność parlamentu nie wystarcza do zupełnej rehabilitacji stronnictwa, które w chwili obecnej zagrożone jest nagłą utratą większości i panującego wpływu. W szeregu ustaw ważniejszych, których nie podobna pominąć, pisząc historję parlamentaryzmu pruskiego i niemieckiego w ostatnich latach, jest wiele takich, któremi stronnictwo liberalne nie myśli się chwalić, których nawet chętnie się wyprze w każdej chwili. Nowela karna n. p., choć tak znacznej uległa modyfikacyi w porównaniu z pierwotnym projektem rządowym, wcale nie przejmuje dumą tych, którzy głosami swojemi przyczynili się do jej uchwalenia. Wiadomo przecież, że cała ta nowela została w sprzeczności z zasadami stronnictwa liberalnego, że nawet w uchwalonych paragrafach sprzeczność nie zupełnie została usunięta. Nawet w najważniejszym dziele ustawodawczem ostatniego okresu parlamentarnego, w owym licznym cyklu ustaw kościelno-politycznych można wskazać niejedną, która bynajmniej nie odpowiada duchowi szczerzego liberalizmu, która nie razi dziś tylko dla tego, że skierowaną jest przeciw ultramontanom, ale już jutro wywołałaby oburzenie w całych Niemczech, gdyby władza wykonawcza wyzyskała jej postanowienia w innym kierunku. Na to wszystko ma stronnictwo narodowo-liberalne tylko jedną wymówkę t. j. tę, że wszystkie ustawy, których chętnieby się wyparło, nie wyszły z jej inicjatywy i uchwalone zostały tylko pod presją kanclerza. Ale właśnie taka wymówka osłabia zupełnie znaczenie świeżej apologii stronnictwa liberalnego. Cóż znaczy wielka ilość uchwalonych ustaw, jeżeli je uchwalono pod presją ks. Bismarcka, jeżeli nadto ilość ta nie jest bynajmniej miarą inicjatywy ustawodawczej samego parlamentu i jego większości. Otóż stanęliśmy przed najslabszą stroną stronnictwa narodowo-liberalnego. Posiada ono bardzo słaby dar inicjatywy ustawodawczej, co w związku z nadzwyczajną uległością dla wszechwładnego naczyka ks. Bismarcka nie pozwala mu przytoczyć wielkiej liczby dzieł ustawodawczych na własną obronę. Właśnie tam, gdzie stronnictwo to stawiało opór temu naciskowi i chciało udaremnić pewną ustawę,

dadzą się zaczerpnąć wymowniejsze motywa obrony. Takie wypadki oporu i samodzielności opinii zdarzały się wprawdzie rzadko i trwały bardzo krótko, ale pewnie rehabilitują liberalizm stronnictwa więcej, niż kilkanaście ustaw.

Ustaje zwolna owo silne wzburzenie umysłów, któremu ludność angielska pofolgowała swobodnie w tylu licznych i głośnych mityngach antitureckich. Sławiona tak powszechnie dojrzałość polityczna narodu angielskiego niekoniecznie odniosła tryumf na tych mityngach. Nie było to starcie się dwóch stronnictw od wieków walczących ze sobą, bo na mityngach antitureckich brali udział, nawet bardzo głośny udział ludzie, którzy nie myślą torować Gladstonowi drogę do odzyskania władzy a sam Gladstone nie stanął na mityngu jako naczelnik Wigów z jasno określonym programem polityki zagranicznej lecz jako filantrop zapominający o względach politycznych na widok wielkiej niedoli bliźnich. Kto wie czy tak samo nie działałby Disraeli, gdyby w tej chwili Gladstone stał u steru i bronił interesów angielskich wobec zagrożonej Turcyi. Że Gladstone jako naczelnik rządu angielskiego inaczej zapatrywałby się na sprawę interwencji i na niedolę Bułgarów, to pozwala twierdzić z całą stanowczością jego przeszłość polityczna. Że znowu członkowie obecnego gabinetu angielskiego inaczej przemawiali na mityngach, to wnosić można z mimowolnych wybuchów oburzenia, od których lord Derby nie mógł się powstrzymać wobec Turcyi nawet wtedy, gdy stał kiedy w obronie jej zagrożonego bytu. Jak długo istnieje życie parlamentarne zawsze powtarza się ta historia, że opozycja z wielką swobodą rozbiiera sprawę bieżącą i przyrzeka mnóstwo pięknych rzeczy, o których zapomina w tej chwili, gdy doszła do celu i ujęła ster w swoje ręce. Gladstone ganiący na mownicy mityngowej cały kierunek polityki angielskiej, propagujący otwarcie rozkład Turcyi na atomy, jest tak podobny do dawnego Gladstonea z taką ministeryalną w rękę, jak w każdym kraju naczelnik opozycji do siebie samego w niedawno utraconej roli ministra. Turcyi między stanem snąc nie przypisywali wielkiego znaczenia mityngom angielskim, skoro w wa-

WARTABIET

OPOWIADANIE Z DZIEJÓW ORMIAN POLSKICH

I.

Kamieniec to Eczmiadzyn polski, najgościnniejsze przytulisko wychodźców armeńskich. Do połowy XVII wieku jest on niejako stolicą ich kolonii, rozsypanych po całym obszarze południowym Rzeczypospolitej. Wszyscy nowi przybysze zatrzymują się w kresowej warowni, uczą się tu obyczajów polskiego, mowy naszej i dopiero z tym wiedzy zasobem śmiało już w głąb kraju wkraczają. To też propagatorowie unii ormiańskiej, chcąc ją należycie przeprowadzić i zadać ostatni cios błędowi, które się wkradły do kościoła, musieli zjeżdżać aż do Kamieńca, księgi służące do nabożeństwa poprawiać, a zdobywszy przyrzeczenie mieszkańców, że od poprawek tych nie odstąpią, sprawę unii uważali za dokonaną...

Ormianie poprzedzili przybycie Polaków w te strony. Polska Kazimierzowa, obejmując księstwo Halickie w posiadanie, zastała tu już spore zastępy wychodźców armeńskich. Pierwszy ich napływ na Ruś sięga drugiej połowy XI w., kiedy jeden z Syldżukidów wtargnął do wielkiej Armenii i zburzył ową bajechną jej stolicę, Annikahak nad Alparczajem położony, liczący 100.000 domów i 1000 kościołów. Wówczas rycerstwo ormiańskie w sile 20.000 ludzi prze-

niosło się do Krymu, a ztamąd zaproszone na Ruś przez księcia Teodora Dymitrowicza. Obowiązkiem jego było bronić kniazia od Połowców, z czasem jednak brać zaczęło udział w walkach między krewiakami i braćmi panującymi na drobniatych dzielnicach. Rycerze ormiańscy nazywali się „krzyżakami“, ztąd i później potomkowie krzyżaków stanowili arystokracją pośród wychodźców...

Z laty rozplynęli się oni po Kijowszczyźnie, Poniziu i Rusi Czerwonej. Ordy Batuhanowe, zmiatające w tryumfalnym pochodzie wszystkie rody książęce aż po dzielnicę Halicką, rozpedzają jednocześnie i słowiańskich, podbitych prowincyj mieszkańców. Nowi wielkorządcy Baskakowie, mają pod sobą niezliczone koczownicze osady tatarskie i stałe armeńskie kolonie, a jako zabytek tych ciężkich czasów, tej smutnej epoki XIII stulecia, przetrwała do dziś nazwa dwóch wiosek położonych pod Kamieńcem (Ormianie i Ormianki), w których pierwotkowo mieszkali armeńscy przybysze. Utrzymywali oni na obszernych równinach żywej podolskiej ziemi, ujętej odpryskami gór Miodoborskich, spore stada i co za tem idzie, ciągnęli z nich zyski niemałe, bo wąpimy czy pracowali około roli. Ale ówczesni władcy pozazdrościli bogactw skrzyżnym poddanym; synowie hańscy rozpięli tu swoje koczownicze namioty. Wówczas Ormianie wynieśli się z dwóch wyżej wspomnianych wiosek, nad Smotrycz, na skałę, kędy wznosił się niegdyś ruski Kamieniec, teraz pustką stojący. Tutaj zbudowali kościółek pod wezwaniem N. Maryi (dziś cerkiewka św. Mi-

kołaja), obok którego zaczęła się gromadzić gmina, rządząca się prawami własnymi, a handel był jej głównem zadaniem.

Po ruskim więc Kamieńcu, powstał Kamieniec tatarsko-ormiański (od 1240 do 1373 roku), nim litewskim na krótką został chwilę, bo już za Jagiełły w polskie przeszedł ręce.

Tatarowie wypierani przez Korjatowiczów pustkę zostawili po sobie. Koczowiska pohańców leniwo ale statecznie posuwały się ku południowi, pustosząc kraj zupełnie. Ponizie znowu stepem bezludnym zostało, Ormianie tylko nie ruszyli się z miejsca. Godzą się z nowym rzeczą porządkiem, uczą się języka ruskiego i litewskiego, a tatarski służą im do nabożeństwa. Pierwsze liturgiczne księgi, używane na Podolu, po tatarsku były pisane, jak się o tem i dzisiaj jeszcze przekonąć można — mszały kamienieckie mogą posłużyć za dowód...

Na okres ten przypada nowe wychodźstwo, spowodowane upadkiem Armenii mniejszej w Cylicyi w 1374 roku. Czterdzieści tysięcy ludu, według Baszkianiego, znowu na Ruś wkroczyło, ale był to już gmin, plebs prosty a nie szlachta, który zaciągnął się pod sztandar w. księcia Witolda i wszedł w skład pocztów Korjatowych. Spotykamy ich chorągwie pod Grunwaldem, pod Warną, a nawet pod Wiedniem walczą halabardnicy ormiańscy... Większość wszakże stopniowo opuszcza służbę wojskową, i staje się z kolei pepinierą księży, kramarzy i draganów...

Nowi ci przybysze najchętniej osiadają w Kamieńcu, a i dawniejsi „krzyżacy“ opu-

szczają miejsca pierwiastkowej kolonizacyi, wytrwale posuwają się od południo-wschodu na południo-zachód, tak dalece, że w XVII w. już tylko jeden kościółek posiadają w Kijowie, drugi w Włodzimierzu, trzeci w Łucku — i to bez parafian. Zato na Podniestrzu i w ogóle w kotlinie tej rzeki pełno ich spotkać można. Raszków, Mohylów, Studenica, Bar, Zwaniec, Horodenka, Sniatyn, Brzeżany, Stanisławów, Złoczów, Jazłowiec, liczą pośród mieszczan nie mało reprezentantów przybyłych z Armenii. Najwięcej wysuniętą placówką ich ku północy jest Zamość, poważną gminę stanowią we Lwowie, najpoważniejszą atoli, innym narodowościom imponującą w Kamieńcu. Dość powiedzieć, że posiadali tu klasztor mniszek, cztery kościoły, a jeden z nich nosił nazwę katedralnego, biskup zaś lwowski obwiązany był co pół roku zjeżdżać na kresy i przebywać pośród wiernych całych sześć miesięcy.

Ale nie od razu przyszło do tego. Idylliczny książę „hospodar“ ziemi podolskiej, znany w dziejach pod nazwą Jerzego Korjatowicza, po oczyszczeniu Ponizia z Tatarów, pragnąc zaludnić pustką stojący Kamieniec, zjechał tu na czele nielicznej drużyny, i ją zapraszać okolicznych mieszkańców do osadnictwa, gwarantując im wielkie swobody. Przywilej dany na zamku kamienieckim dnia 7 listopada 1374 r. podpisał okrom samego władcy kilku jeszcze świadków, mianowicie trzech wojewodów kamienieckiego, smotryckiego i czerwonogrodzkiego, nadto dwóch „słusznych“ obywateli miejscowych,

runkach pokoju przekroczyli tak znacznie granice umiarkowania. Liczą oni na interes angielski, które nie dadzą się zakrzyczeć na żadnym mityngu. To lekceważenie Turcji jest zatem klęską dla inicjatorów i kierowników mityngowej agitacji w Anglii.

SPRAWY MONARCHII

Ustawa o kwaterunkach wojskowych — pismo *Pest. Lloyd* — przygotowywana od czterech lat, a podniesiona z inicjatywy obu ministerstw obrony krajowej, nie zaś z inicjatywy państwowego ministerstwa wojny, jest bliską ukończenia. Celem tej ustawy jest równy podział ciężaru, połączonego z pomieszczeniem wojska pomiędzy wszystkich opodatkowanych, a podatek kwaterunkowy ma być tak wymierzony, że ci, którzy dostarczą będą pomieszczenia dla wojska, otrzymają za to należyte wynagrodzenie. Wypracowanie tej ustawy przewlokło się dla tego, ponieważ przed trzema laty, gdy chciało zbadać czynsze kwaterunkowe, wyszło na jaw, iż reprezentują one tylko małą część ciężarów nałożonych na gminy; musiano tedy wynaleźć inny sposób dochodów a ponieważ w tym samym czasie podskoczyły znacznie czynsze kwaterunkowe, musiano na nowo rozpocząć wszystkie dochodzenia. Dopiero teraz można całą tę sprawę uważać za skończoną a ustanowione ekwiwalenta nie powinny natrafić na zarzuty, gdyż wymiar podatku kwaterunkowego został dokonany na podstawie fassyj. Według obiegających pogłosek mieli wszyscy członkowie sztabu generalnego podczas ostatnich wielkich ćwiczeń wojskowych otrzymać nakaz, ażeby zdali szczegółowe sprawozdania z swych spostrzeżeń, jakie poczynili w sprawie kwaterunków wojskowych podczas tych ćwiczeń.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Wiadomości z Niemiec.)

Rada związkowa zwołaną będzie na nową sesję dnia 21 b. m. a to stosownie do przepisu art. 13. konstytucji cesarstwa, wedle której Rada związkowa i parlament corocznie winny być zwoływane. *De facto* Rada Związkowa od wielu lat jest stałym zgromadzeniem a mandaty nadane jej członkom gasną dopiero z dniem, w którym nowo mianowani pełnomocnicy czynność swą rozpoczynają. Na zwołanie parlamentu wyznaczono dzień 30 października przez wzgląd na to, że wybory do sejmiku pruskiego zamiast 24 odbędą się dopiero 28 października. Dzień zebrania się sejmiku pruskiego oczywiście nie jest jeszcze wyznaczony. Nowe wybory do parlamentu zawisły przedewszystkiem od tego, czy teraźniejszemu parlamentowi uda się załatwić swe prace do 24 grudnia, a zatem niespełna w osm tygodni (od 30 paźdz.) Jeżeliby parlament przedłużyć musiał swą sesję aż po koniec r. 1876, nowe wybory nie mogłyby się odbyć w styczniu, jak były projektowane.

Hołoduia i Wasko Kobial. Przypuszczamy że ten Kobial był reprezentantem Ormian, których książę litewski już zastał na osadnictwie w grodzie na stolicę księstwa przeznaczonym; a opieramy nasze przypuszczenie na tej zasadzie, że Waskowie jeszcze w XVII w. piastowali w Kamińcu wysoką godność pretorów nacji ormiańskiej.

Nowy władca wcale nie myślał o własnych korzyściach, pełną garścią rozsypywał dobrodziejstwa i za to żądał tylko... miłości! Oto naprzykład mówi w przywileju zamykającym tę pełną łask skarbnicę: „Wójt z mieszczan mają mnie kniaziowi sprzyjać a być wiernie sprawiedliwi.“ Toż byłiby uosobieniem czarnej niewdzięczności, gdyby się po tem wszystkim na sprzyjanie zdobyć nie potrafil! Wszak to tak nie wiele?..

Wychodźcy ormiańscy schronili się zreszcie pod przywilej Korjatowicza, choć w nim nie ma o nich wzmianki, a może i osobny sobie zdobyli, ale ten wśród zawieruchy dziejowej zaginął. Bądź jak bądź, we wszystkich późniejszych suplikach do nowych władców powoływali się na „nadania“ pierwszego księcia podolskiego, i prosili o ich potwierdzenie... Królowie zaś polscy ze skwapliwością dobrych ojców spieszyli zadość uczynić suplikom wychodźców. Władysław Jagiełło uczynił początek, a po nim każdy z kolei zasiadając na tronie, brał w opiekę Ormian. Mówiliśmy już dawniej, że dyplomatarjusz przybyszów stanowi dość poważny foliant...
I stało się, że tułaczce hojniej niż wierci poddani udarowani zostali — to też łatwo przyszło im w końcu zespolić się z miejscową ludnością. Jeden z pisarzy rosyjskich

(W sprawie rewelacji dziennika *La France*.)

Znany już czytelnikom naszym traktat zaczepno-oporny zawarty rzekomo między Niemcami a Rosją 11 czerwca b. r. w Berlinie, powtórzyły wszystkie dzienniki paryskie z jednym wyjątkiem *Journal des Débats*. Wiele dzienników powątpiewa o autentyczności tego dokumentu, przypominając, że pan Girardin w dawnym swym organie *la Presse* podał był raz zmyślony meżasz cesarza Napoleona, za co dyrektor tego dziennika skazany był na jednoroczne więzienie. *Gaulois* przypuszcza, że traktat podobny był projektowany ale nigdy nie został ratyfikowanym, półurzędowa *Agence Havas* zaś wprost nazywa ów dokument apokryfem. Pan Girardin tymczasem upiera się przy swoim twierdzeniu, że traktat taki rzeczywiście istnieje i w dzienniku swym z 16 b. m. zaprosił redaktorów powątpiewających o autentyczności, aby nazajutrz między 10 a 12 godziną pofatygowali się do biura redakcyjnego, gdzie sprawdzić mogą własnoręczny podpis hr. Adlerberga. Nie wiemy jeszcze, jak wypadła próba i czy redaktorowie paryscy nabyli przekonania o autentyczności dokumentu, o którym mowa. *Estafette* nie podając źródła, takie daje wyjaśnienie o traktacie: Gdy król grecki przed dwoma miesiącami jechał do Anglii, Rosyja obawiając się, aby rywalka jej nie przeciągnęła młodemu monarchy na swoją stronę, postanowiła uprzedzić Anglię. W tym celu wysłano z Petersburga hr. Adlerberga z listem do hr. Szawalowa, posła rosyjskiego w Londynie, a do listu dołączono traktat, ogłoszony teraz przez *la France*. Dokument ten został skradziony z ambasady rosyjskiej w Londynie, ktoś ofiarował go na sprzedaż za 100 000 franków korespondentowi pewnego wielkiego dziennika zagranicznego lecz korespondent odmówił odsyłając agenta do Sadyka baszy. Agent odpowiedział na to, że był już u baszy, który jednak nie miał tak wielkiej sumy i prosił o zwłokę. O tem wszystkim doniósł korespondent jednemu z członków gabinetu francuskiego, który znowu zawiadomił o tem ks. Decazes, szefa ministerstwa spraw zagranicznych. Ten oczywiście nie miał nic spiesznieszego, jak całą tę romantyczno-plotkarską historyjkę opowiedzieć panu Villemessantowi, aby ją wydrukował w *Figarze* albo w *Estafette*. Według upodobania. Skąd jednak *la France* przyszła w posiadanie tego dokumentu? Sposobem najprostszym w świecie, gdyż szczególnie „znalazca“ kazał oryginał swego cenowego dokumentu odfotografować, i sprzedał fotografię jednę panu Girardinowi. Publiczność paryska lubi się bawić takimi *cri-cri* dziennikarskimi.

(Zniesienie kancelaryi dla królestwa Polskiego.)

Najwyższy ukaz cesarski, znoszący kancelaryę dla spraw królestwa Polskiego opiewa według *Dziennika Warszawskiego* jak następuje: Rozkazawszy w 1866 roku zreorganizować były Sekretaryat stanu królestwa Polskiego na Własną Naszą kancelaryę do spraw Królestwa, uznaliśmy za niezbędne, obok zachowania w niej ogólnego

utrzymuje, że Rzeczpospolita posiadała wysoko rozwiniętą zdolność asymilowania, wchłaniania, przyswajania sobie narodowości, i jako dowód przytacza dzieje Patarów, którzy Polakami zostali. I Ormianie mogą tu służyć za niemniej pouczający przykład. Nam się zdaje, że to dobrowolne zespolenie było wynikiem instytucji krajowych, owych swobód, zapewnionych wszystkim ludom szukającym przytułku w prowincjach do korony polskiej należących... Znaczyła tu nie mało i wyższość cywilizacji...

Rzeczpospolita, może nie samowiednie, krzywdę sobie wyrządzała temi względami dla cudzoziemców. Rządząc się wobec nich polityką serca, słabła sama rozpylając się w ofiarności i miłosierdziu... Tak dawała dużo, że w końcu zubożała do szczytu. Mówiąc innymi słowy: Polska udzielając przywilejom przywilejów handlu, tem już samem miejscowy stan średni krzywdziła, podnosiła rękę na własnych poddałych do klasy mieszczańskiej należących. Jednocześnie prawie napływali do nas od zachodu handlarze Niemcy i handlarze żydzi; od wschodu handlarze Grecy i handlarze Ormianie; jak tamci tak i ci opanowali wszystkie nasze miasta i miasteczka. Nieporadność słowiańska nie mogła wytrzymać współzawodnictwa z przybyszami, tem bardziej, że przybysze związani spółką, gminą, bractwem „safińskim“, kahałem, mieli nad tubylcami przewagę, a uzbrojeni przywilejem w końcu tłumił handel domorodny... Najprzód więc kupiectwo polskie i ruskie albo ginęło w walce niesławnej, albo wyrzekłszy się łokcia i kwarty, na innym polu szukało powodzenia...

zawadywania najważniejszymi objawami działalności zarządu miejscowego, skoncentrować w Kancellaryi pomienionej prace prawodawcze pod względem przekształcenia wszystkich gałęzi zarządu cywilnego w królestwie Polskiem i skierowanie tych prac do rozstrzygnięcia trybem ustanowionym Zgodnie z wskazaniem naszymi, działalność prawodawcza Kancellaryi miała mieć na celu przedewszystkiem zwiniecie miejscowych instytucji centralnych w guberniach królestwa Polskiego i oddanie rozmaitych gałęzi zarządu w tym kraju pod zawiadywanie bezpośrednio właściwych Ministerstw i Zarządów głównych. Ukaz Nasz z 19 lutego roku zesłał co do zastosowania ustaw sądowych z 20 listopada 1864 roku do okręgu sądowego warszawskiego i uskutecznił następnie, na mocy ukazu z 11 maja roku zeszłego, oddanie sądownictwa w guberniach Królestwa Polskiego pod zarząd Ministerstwa Sprawiedliwości, uzupełniły szereg środków prawodawczych i przekształceń gruntownych, przedsięwziętych w celu urzeczywistnienia wskazanego przez nas środka państwowego, i obecnie wydział cywilny w guberniach Królestwa Polskiego doprowadzony został do warunków ogólnych urzędzenia i zarządu gubernialnego, ustanowionych dla innych gubernij Cesarstwa Naszego. Po uskutecznieniu w ten sposób zupełnego zrównania gubernij Królestwa Polskiego, pod względem trybu zarządu, z innymi częściami państwa, uznaliśmy za stosowne zwinąć Własną Naszą Kancellaryę do spraw Królestwa, z przekazaniem spraw, które pozostawały dotąd w jej zawiadywaniu, właściwym instytucjom. W skutek tego, na przedstawienie zarządzającego Kancellaryą pomienioną, rozstrząsnięte przez komitet Ministrów, rozkazujemy: 1. Własną Naszą Kancellaryę do spraw królestwa Polskiego zwinąć z dnem 1 września r. b. 2. Sprawy i przedmioty zostające w zawiadywaniu tej Kancellaryi przekazać stosownie do zatwierdzonej przez Nas, jednocześnie z niniejszem, uchwały komitetu Ministrów. Senat rządzący nie ośmielsza wydać dla wykonania tego ukazu, stosownych rozporządzeń.

(Meetingi włoskie.)

Rząd włoski zostaje obecnie pod naciskiem meetingów za niepodległością Słowian tureckich, zagęszczających się po włoskich miastach i miasteczkach na wzór i podobieństwo tych, które p. Gladstone i jego przyjaciele wyprawiają w Anglii w czysto egoistycznych celach, to jest dla obalenia p. Disraeliego i torysów. Włoskie wieści są także sprawą postępowego, a raczej krańcowego demokratycznego stronnictwa na meetingu, który niedawno odbył się w Rzymie w teatrze *Apollo*, wzięli udział przywódcy pomienionego stronnictwa: Menotti Garibaldi, generał Fabrizi, posłowie Mauro Macchi, Cairoli i wielu innych. Sam generał Garibaldi przystąpił do niego telegramem. Zaznaczyć jednak należy przystąpienie umiarkowanej partii, senatorów Sclopisa, Mamianiego, Torrearsa, Villamariny, Pepelego i t. d. Ci mieli, ma się rozumieć na celu zaprotestowanie przeciw okrucieństwom tureckim, nie zaś użycie wszystkich zdań, pomysłów a nawet dziwactw wypowiedzianych przez mowców meetingu, którego szczegółów znać nie mogli z góry. Otoż śmiało rzec można, że ten meeting bardziej był skierowany przeciw Stolicy Apostolskiej, aniżeli przeciw sultanowi i Muzułmanom, a w porządku dziennym, który uchwalony został, meeting oświadczył: iż „piętnuje głupią i podłą pobłażliwość mniemanych naśladowców Ewangelii dla zbrojnych apostołów Korau, i skazuje ich na zasłużoną pogardę“. Styl ten demokratyczny *à la père Duchesne*, równa się sprawiedliwością wykwinności swojej. Wiadomo, jakiej polityki trzymała się od lat 400 Stolica Apostolska względem Turcyi, wiadomo ile razy wychodziły z Rzymu wezwania do mocarstw chrześcijańskich, by wypędziły Turków z Europy, co jeszcze wtedy było łatwiejsze, póki Turcy byli ludem koczującym nad Bosforem; wiadomo zresztą, że nie którykolwiek z ojców dzisiejszej demokracji, ale nuncyusz papieski zawołał do Jana III: „Ratuj Wiedeń i chrześcijaństwo!“ Ojciec św. tak mało czuje sympatyj dla sprawy Koranu, że, jak słysząc, ma niebawem potępić w Encyklice czy w Allokucyi rzezie i okrucieństwa tureckie równie jak barbarzyńskie czyny Słowian pałaczych i wycinających w pień wieś muzałmańskie. Ale Stolica Święta odpowiada, że nie może ogłosić krucjaty w obronie wyznawców innej religii, którzy w kilku urzędowych dokumentach oświadczyli się przeciwko Papieżowi. Wszystkie zresztą raporta wikaryuszów apostolskich w tych stronach świadczą zgodnie, że ludność katolicka nie bierze udziału w niniejszej wojnie, nie iżby jej tego księża katolicy zakazywali ale przeto, iż nie podziela zapatrywania się i uczuć ludności niekatolickiej. Jakkolwiek bądź p. Risticz natychmiast odpowiedział te-

legramem na telegram p. Błażeja Placidiego, prezesa meetingu, dziękując mu w imieniu „małej Serbii walczącej przeciwko najokrutniejszej dziezy“. Zresztą cały ten wiec nie był się bez wrzawy, zamieszania i śmiesznych epizodów, jak n. p. wystąpienie niejkiej hrabiny Chiocci, Francuzki wydanej za Włocha, demokratki czystej krwi i niepospolitej oryginalności. Obywatelka Chiocci ukazała się na scenie teatru *Apollo* z grubym rękopismem mowy swojej w ręku. Zagrożona górnolotną płodnością obywatelki, publiczność na widok manuskryptu poczęła protestować i wołać, że słuchać za nie nie będzie. Wtedy pani Chiocci zwróciła się z błagalnym ruchem ku przedstawicielom prasy, prosząc, by przynajmniej mowę jej ogłosili; ale dziennikarze odpowiedzieli chórem, że nigdy się na podobną zbrodnię nie odważą. Wtedy publiczność wybuchnęła ogromnym śmiechem i gwizdaniem, a hrabina, dziwacznie wystrojona, zaczęła dygać, dziękując za tę protektację przeciwko okrucieństwom tureckim.

(Finanse portugalskie.)

Według autentycznego sprawozdania preliminowanego w Portugalii na rok 1876/77 dochody w sumie 5,346 661 wydatki w sumie 5,510.200 lirów W ciągu ostatnich lat dziesięciu zmniejszyły się niedobór z 1,165.891 na 163.539 lirów. W tym samym czasie zwiększyły się dochody o 1,817 631 lirów. Zawdzięczyć to ma Portugalia głównie zwiększeniu się dochodów z cel, które budżet tegoroczny preliminuje w sumie 2,802.000 lirów. Przyczynił się do tego także ożywiony skutkiem ulepszenia dróg komunikacyjnych ruch handlowy w kraju. Skonsolidowany dług Portugalii wynosi obecnie 77,872.892 lirów a dług bieżący wynosił 31 marca b. r. 1,188.888 lirów. W budżecie wydatków figurują między innymi następujące pozycje: Lista cywilna króla, królowej i dwóch synów królewskich 100.900 lirów, dla króla Ferdynanda 22.222 lirów, dla księcia Augusta, brata króla panującego, 3,555 lirów. Ministrowie portugalscy pobierają skromne płace po 710 lirów rocznie. (około 7000 zł.)

(Głosy prasy o tureckich warunkach pokoju.)

Deutsche Zeitung tak ocenia warunki pokojowe, jakie Porta przedłożyła mocarstwom europejskim:

„Turcy żąda przedewszystkiem, aby jej wolno było utrzymywać załogę we wszystkich fortecach, które posiadała przed rokiem 1867 a zatem i w Semendryi, Belgradzie i Szabacu nad Dunajem. Jak ważną pod każdym względem jest ta rzeka dla Turcyi, okazuje się już z samego układu, który nie pozwala Turkom użyć w obecnej wojnie Dunaju jako linii operacyjnej, w celu zabezpieczenia się w posiadaniu Adakalehu (tureckiej Orsovy). Prawo załogi w tych fortecach, położonych nad Dunajem i Sawą zrobiłoby Turków panami linii, opasujących z zachodu i północy cały teatr wojny, a gdyby Turcy już teraz byli w posiadaniu tych linii, wojna już dawno inna wzięłaby obrót a raczej nie byłaby wcale możliwą. Powtóre domaga się Turcyi zniesienia wszystkich od roku 1867 wybudowanych fortec a zatem i fortyfikacji wzniesionych pod Alexinaczem, Deligradem, Wielkim Izworem, Małym Zwornikiem i Raczą. Serbia jest na wschodzie, północy i zachodzie odgraniczoną rzekami: Timokiem, Dunajem i Sawą a dalej Dryną; jedynie na południu jest do Serbii wolny przystęp, jakkolwiek utrudniony nieprzebytymi wąwozami. Południowa granica jest, że tak się wyrazić, pięta Achillesowa Serbii niemniej jak Czarnogóra. Dlatego też od południa rozpoczynali Turcy zwykłe swe ataki. Chociażby więc Serbia w ostatecznym razie musiała przeboleć utratę wzmocnionych stanowisk pod Wielkim Izworem i pod Raczą, a nawet fortyfikacji wzniesionych pod Małym Zwornikiem, to w żadnym razie nie mogłaby zezwolić na zniesienie fortyfikacji Alexinackich i Deligradzkich, gdyż w takim razie Turcy, opierając się o Nisz, wtargnąłby mogli bez wszelkiego oporu do szerokiej doliny morawskiej i od razu stać się panami kraju. W czwartym punkcie domaga się Turcyi zredukowania armii serbskiej na 10 tysięcy ludzi i trzy baterie — byłoby to po prostu ubezwładnieniem Serbii i pozabawieniem jej milicyi. Chociaż milicya serbska, jak w ogóle tego rodzaju wojska, dopiero w miarę poniesionych strat w ludziach na wewnętrzną zyskuje wartości i jakkolwiek moralna wartość serbskiego wojska dopiero od tej datuje się chwili, gdy w jego szeregi wstąpił rosyjski oficerowie i podoficerowie przywykli do ostrej dyscypliny, to jednak z systemem milicyjnego ta okazała się korzyść, że nawet takie państwo jak Serbia, liczące około półtora miliona głów, mająca podczas pokoju w swym budżecie zaledwie kilka tysięcy dukatów, zdołała w razie po-

trzeby sto pięćdziesiąt tysięcy ludzi pod bronią powołać. Jeżeliby się wojna przedłużyła i jeszcze kilka miała potrwać miesięcy, to z ludzi tych pod surową rosyjską komendą wyrobić się mogą dzielni i doskonali żołnierze. W końcu domaga się Porta budowy kolei żelaznej z Belgradu przez Aleksinacz do Niszu, któraby się stykała naturalnie z jednej strony z linią Mitrowicko-Salonicką, z drugiej zaś strony z linią Nisz, Sofia i Adrianopol. Rozumie się samo, że Turcy byłiby panami tej kolei. Kto atoli w takim górskim kraju jak Serbia jest panem dróg łączących okolice jest i panem kraju. Tem większą zatem byłoby dla Turcy korzyścią, gdyby była w posiadaniu kolei żelaznej przerywającej z południa ku północy najbogatsze okolice kraju, łączące Dunaj z morzem.

(W obronie Turcyi.)

Przytoczywszy głosy niemieckie, które z oburzeniem mówią o warunkach pokojowych, uważamy za stosowne zacytować słowa dziennika francuskiego *Journal des Debats*, który występuje w obronie przedłożonych przez Portę warunków pokoju. „Nie możemy sobie, pisze *Journal des Debats*, wytłumaczyć zadziwienia i oburzenia, jakie wywołała w wielu dziennikach odpowiedź Porty na przedstawienia mocarstw europejskich. Odpowiedź ta składa się z dwóch części, których nie można od siebie odłączyć, gdyż objaśniają się nawzajem. Dotąd uważała Porta Serbię jak zrewoltowaną prowincję, którą wolno jej było ukarać według upodobania. Obecnie zręka się przysługującego jej słusznie prawa i przystaje na pośrednictwo a co ważniejsze, ustanawia tego pośrednika sędzią polubownym pozostawiając mu ostateczne oznaczenie warunków. To nadawczyj ustępstwo, największe może jakie Turcy, chcąc zapewnić pokój na Wschodzie, w ogóle zrobić mogła, zmienia najzupełniej charakter jej urzędowych propozycji. Propozycje te nie są przecie absolutnymi warunkami, formalnymi żądaniem, lecz raczej elastycznym programem, który Europa stosownie do swej polityki pokojowej zmodyfikować może według upodobania. Porta zdająca się na wolę mocarstw, które gwarantowały utrzymanie traktatu paryskiego, musiała też naturalnie wyłuszczyć prawa przysługujące jej z mocy tego traktatu. Godząc się na pośrednictwo, stawia się zwykle maximum swych żądań, aby potem bez zbytecznego nadwergżenia własnych interesów módz coś ustąpić.

Trudno zaś zaprzeczyć, że owe punkta noty tureckiej nie takiego nie zawierają, czegoby Porta opierając się na układach, hatach cesarskich i dyplomatycznych układach nie miała prawa żądać. Wykazemy na mocy jakich układów ustąpiła Porta w roku 1867 z fortec: Belgradu, Semendryi, Feth-Islamu i Szabacza. Międzynarodowa konferencja, jaka w dniu 8 września 1862 odbyła się w Konstantynopolu, wykazuje dostatecznie warunki, pod jakimi Serbia w korzystniejszej wobec Turcyi weszła położenie. Mocarstwa są przekonane, czytamy w końcu protokołu tej konferencji, że Serbia oceniając usiłowania i trudy podjęte przez mocarstwa w celu uwzględnienia jej skarg i polepszenia losu, w własnym interesie będzie się starała zawsze pozostawać w dobrych stosunkach z Turcyą i w każdym przypadku pozostanie jej wierna, gdyż jedynie tym sposobem zapewnić sobie może autonomię i własną egzystencję. Pięć lat później wszystkie mocarstwa popierając prośbę księcia Michała, domagającego się ustąpienia Turków z fortec serbskich, zastrzegły wyraźnie zachowanie zawartej w protokole zasady, iż Serbia zawsze wierna powinna zostać Turcyi. Francja, Anglia i Rosya wyraźnie oświadczyły, że Serbia w skutek takiego ustępstwa ze strony Turcyi tem większą po wszystkie czasy odpłacać się powinna wdzięcznością i wiernością, do czego się też książę Michał w liście wystosowanym do Wielkiego Wezyra wyraźnie zobowiązał. Z tego wszystkiego dostatecznie się pokazuje, że Porcie przysługiwało prawo odebrania koncesyi leunikowi, który zdradzając swego pana okazał się wszelkiej łaski niegodnym. Porta mogła śmiało zażądać ponownej inwestytury ze strony księcia Milana, gdyż dawniejsza z r. 1868 w skutek buntu straciła walor. A jednak Porta nie postawiła tego jako konieczny warunek. Powtarzamy jeszcze raz, że Porta postawiając warunki pokojowe, zamierzała jedynie sformułować maximum swych żądań, które mocarstwa w interesie powszechnego pokoju według swej woli będą mogły ograniczyć.

(Ali basza o położeniu państwa tureckiego.)

A. A. Ztg umieszcza nieogłoszony dotychczas memoriał, ułożony przez zmarłego W. Wezyra Alego baszę w r. 1867 o ówczes-

nym położeniu ottomańskiego państwa. Memoriał ten i dziś nie stracił nic ze znaczenia, gdyż stosunki wewnętrzne w Turcyi od r. 1867 bardzo mało się zmieniły. Ali basza wyjaśnia w tym memoriale sytuację z bezwzględnie otwartością i wyraża również względnie swe zdanie o środkach, jakich dla ocalenia państwa od ostatecznej ruiny użyć by wypadało. Potępia on energicznie półśrodki i ustępstwa pozorne; domaga się użycia środków radykalnych i energicznego zastosowania. W zjednoczeniu wszystkich poddanych (wyjawszy w sprawach czysto religijnych) upatruje jedyny środek usunięcia zawisłej istniejącej między różnymi narodowościami państwa. W tym celu zdaniem Alego baszy potrzeba rozszerzyć zakres pojęć i oświaty niemuzułmańskich poddanych, odebrać im z góry wszelkie nadzieje pomocy zagranicznej, a oraz sprawić, aby nie mieli powodów zazdrośczenia poddanym innych państw swobody i dobrobytu. Ówczesną polityczną konstellację Europy ocenia Ali basza jak następuje:

„Od Anglii niczego spodziewać się nie można, zachowuje ona w tej sprawie (powstania na Krecie) zupełną neutralność. Austria doznała niedawno wielu krzywd od Francji, lecz nawet gdyby zapominając o przeszłości chciała znowu sprzymierzyć się z Francją, to jednak na razie jest krępowana w czynnym wystąpieniu. Prusy zniewolone są postępować zgodnie z Rosją, która przeto w swych stosunkach zagranicznych nie potrzebuje niczego się obawiać. Stara się ona przeciagnąć na swoją stronę Francję i Prusy, a gdy powiodło się jej uporać z Polską, można ją w tej chwili uważać śmiało za najpotężniejsze mocarstwo w Europie.“

(Serbia i warunki pokoju.)

Jak się zapatruje Serbia na warunki pokojowe postawione przez Turcyę — wnieść można z następującej belgradzkiej korespondencji w *Pol Cor*. „Niepodobieństwem jest, aby Porta na serjo postawiła warunki pokojowe, o jakich się właśnie dowiedzieliśmy. Ani jeden z tych z przedłożonych punktów nie zmierza ku temu, aby trwały przywrócić pokój. Przeciwnie niektóre punkta stoją w najjaskrawszym przeciwieństwie z traktatami i z stanem rzeczy sankcjonowanymi przez mocarstwa przed wojną; inne zaś zawierają zarząd do nieochybnych i częstych zatargów w przyszłości. Z fortec serbskich musiała Porta ustąpić po pokoju paryskim na wezwanie całej Europy. Przyczyną, jakie Porta przytacza chcąc znów przyjąć w posiadanie tych fortec, istniały i wtenczas nim Porta z nich ustąpiła a jednak ustąpić musiała żaden książę nie jeździł nigdy do Konstantynopola, aby hołd składać a podróż taka nie jest uzasadnioną ani piśmiennym zobowiązaniem się ani też zwyczajem. Książęta serbscy oddawali swemu zwierzchnikowi po największej części wizyty jedynie z grzeczności. Książę Aleksander Karageorgewicz nigdy nie był w Konstantynopolu. Natomiast książęta z rodziny Obrenowiczów jedynie dla etykiety oddawali wizyty swemu zwierzchnikowi Redukcyi armii serbskiej, zniszczenie wybudowanych w ostatnim czasie fortyfikacji, dalej budowa kolei, jaką Turcy chce rozpocząć w Serbii na własną rękę, są to wszystko żądania, które sprzeciwiają się autonomii kraju a już niejednokrotnie były przedmiotem bezskutecznych protestów i pretensji ze strony Porty. W roku 1857 wystąpiła Porta z pretensją do prawa budowania telegrafów i kolei żelaznych w Serbii. Mocarstwa sprzeciwiły się naturalnie temu a Serbia wybudowała własną sieć telegraficzną i zawarła z Portą konwencję telegraficzną. Również układała się Porta z Serbią co do budowy kolei. Jakimże więc prawem zamierza Porta na własną rękę budować koleje w Serbii? Co do redukcji militarnych sił Serbii, notorycznym jest, że Porta już w roku 1862 napróżno protestowała przeciw ustanowieniu milicyi serbskiej. Haracz wreszcie, który niesłusznie tak jest nazwanym, gdyż jest on właściwie w części wynagrodzeniem dawniejszych tureckich właścicieli ziemskich, w części też zaś remuneracją za pobierane dawniej przez Turków cło w Belgradzie, haracz ten, mówię, jest już stale oznaczonym i nie może bez naruszenia traktatu paryskiego w żaden sposób być podwyższonym, chyba że Porta w tej formie domaga się wynagrodzenia kosztów wojennych.

(Z Belgradu.)

Z Belgradu donoszą, że ogłoszone w dziennikach warunki pokojowe, jakie Porta przedłożyła miała sześciu mocarstwom, ogromne w Serbii wywołały oburzenie. Podług *Budap. Corr.* nikt o nich nie chce słyszeć, ludność jest zawiedziona w swych oczekiwaniach, spodziewała się bowiem korzystniejszych warunków. Jeszcze niedawno donoszo-

no z Belgradu do *Times*, że w Serbii coraz bardziej ustala się mniemanie, iż kwestya pokoju lub wojny nie zależy już obecnie od Serbii, ale jedynie od Rosyi, na którą też cała spada odpowiedzialność. Są jednak dobrane zwykle poinformowane osoby, które nie spodziewają się czynnej interwencji ze strony rządu rosyjskiego. Trafnie one zauważyły, że pomiędzy zachęcaniem do walki, za jakie uważać należy udzielone kilku tysiącom ochotników pozwolenie przyłączenia się do armii serbskiej a odpowiedzialnością za całą wojnę bardzo wielka istnieje różnica. Zdaniem tych osób odegrana przez Rosyan rola w pierwszych walkach pod Karageorgewiczem i Miloszem wcale nie wzbudza nieograniczonego zaufania. Rząd rosyjski jedynie dla tego pozwala swym ludzom udawać się na plac boju, gdyż zakazując tego, w jeszcze trudniejszym znalazłby się położeniu aniżeli obecnie.

Rosya podarowała księciu Milanowi szablę mającą podobno 1400 (?) lat, z oznakami świadczącymi, iż była używaną w niejednej wojnie krzyżowej. Razem z tym podarunkiem odesłano do Serbii części dwóch sztandarów, z których jeden przeznaczony jest dla nowo uformowanej legii rosyjskiej. *Times* otrzymały z Belgradu telegram, że Rosyanie ciągle przybywają do Belgradu; w ciągu trzech dni przybyło około 350, nado wielu przybywających Dunajem ładuje w Gradysce i w Semendryi i natychmiast się udaje na plac boju. Opowiadają nadto, że w ubiegłym tygodniu przybyło także 35 armat. Korespondent wspomina, że sam spotkał oficerów artylerii w rosyjskich uniformach. W tych dniach odesłano z Belgradu na plac boju kilka dział polowych.

KRONIKA

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się dnia 21 września (we czwartek) b. r. o godzinie 6tej wieczorem. Na porządku dziennym: 1. Wybór dwóch członków do komisji prawniczej, jednego członka do komisji dyscyplinarnej i jednego dla komitetu zawiadzającego funduszem pożyczkowym dla rzemieślników chrześcian. — 2. Wnioski w sprawie sprzedaży gruntu miej. przy rogatce Sichowskiej. Sprawozdawca r. p. Dąbrowski, uchwała druga. 3. Sprawa ustanowienia opłaty gminnej od bicia bydła w nowo-wybudowanej rzeźni miejskiej i dalsze wnioski administracyjne. Sprawozdawca r. p. Zima. — 4. a) Wnioski względem zakupu gruntu pod budowę szkoły św. Anny, uchwała pierwsza; b) prośba Dąbrowskiego Kajetana o przyrzeczenie przyjęcia do gminy lwowskiej; c) prośba Łaskiewicza Alfreda o przedłużenie stypendjum z fundacyi Lingera. Sprawozdawca r. p. Stokowski. — 5. a) Wnioski dotyczące rozbrania dotychczasowego i postawienia nowego budynku dla szkoły św. Maryi Magdaleny; b) Wniosek o wniesienie przedstawienia w sprawie wykonywania prawa prezenty nauczyciela w Biłohorszczy. Sprawozdawca r. p. Dr. Zubiński. — 6. Sprawa zakupu dla areztów miejskich odzieży, białizny i naczyń drewnianych. Sprawozdawca r. p. Piątkowski. 7. Wniosek względem przeprowadzenia regulacji ścieków w hotelu angielskim i przyzwolenia na ten cel odpowiedniego kredytu. Sprawozdawca r. p. Spalke. — 8. a) Oddanie w przedsiębiorstwo robót ziemnych i murarskich około budowy kanału dla c. k. akademii technicznej; b) Rekurs p. Katarzyny Serwackiej w sprawie budownictwa. Sprawozdawca r. p. Dr. Maly. — 9. a) Wniosek o zatwierdzenie deklaracyi zeznanej przez Zarząd m. muzeum przemysłowego względem dostarczenia lokalu z opalem, oświetleniem i usługą dla utworzyć się mającej szkoły przemysłowej rysunków i modelowania; b) prośba komitetu krajowej wystawy rolniczej i przemysłowej we Lwowie o subwencję. Sprawozdawca r. p. Niemczynowski.

— **Wystawa polska kongresu antropologiczno-archeologicznego** jak opowiada *Czas*, w Peszcie liczyła 386 doborowych przedmiotów, które dostawili: ks. Wł. Czartoryski, Dr. J. Kopernicki, K. Rogawski, Gabinet archeologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Muzeum techniczno-przemysłowe krakowskie, Akademia Umiejętności, Jan Zawisza, J. Przyborowski, K. Beyer, B. Podczaszyński, A. Szumowski i Zbiór królewiecki. Archeologowie zagraniczni pragnąc poznać właściwości przedhistorycznych zabytków stron naszych, studyowali je z wielkim zajęciem. Szczególną uwagę zwracały na siebie korona bronzowa i siekiera miedziana ze zbiorów Akademii, naczynie bronzowe znalezione w Rzeżuszn pod Kielcami, zapinka bronzowa z Litwy, naszyjnik z Połowia i przedmioty wykopane w Oliwie wystawione przez Gabinet archeologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, okazy jaskinne wystawione przez Jana Zawiszę, zbiór strzałek krzemiennych J. Przyborowskiego, miecz bronzowy ze zbiorów Sieniawskich, czerpak bronzowy rzymski znalezione pod Kaliszem i inne przedmioty ze znakomitego zbioru B. Podcza-

szyskiego, zapinki bronzowe królewieckie, grot żelazny nabijany srebrnymi runami A. Szumowskiego, czaszki przedhistoryczne wystawione przez dra Kopernickiego i kilka fotografii zbiorów Towarzystwa naukowego poznańskiego, które szkoda, że się w oryginalnie nie pojawiły. Z równem zajęciem rozpatrywali się archeologowie w tablicy, wystawionej przez Gabinet archeologiczny, na której zestawione były wszystkie ornamenty popielnic, znajdujących się w Gabinetecie. Znalazł też uznanie projekt prof. Łepkowskiego sporządzenia mapy archeologicznej ilustrowanej, której część na próbę zrobiona, była wystawioną.

— **W kołach arystokracji angielskiej** mówią o małżeństwie pomiędzy panną Hannah Rothschild, jedynaczką zmarłego br. Meiera Rothschilda, a Earlem of Roseberg, parem Anglii.

— **Maszyna do latania.** Ponownie w ostatnim tygodniu robiono w Chathamie próby z inżyniera Simmonsa przyrządem do latania. Przyrząd ten jest to po prostu duży latawiec, czyli jak u nas nazywają „orlo“ z dobrze nagumowanego płótna. Kilka takich latawców może w rzeczy samej unieść w powietrze człowieka. Ponieważ jednak i tym razem, jak kilkakrotnie poprzednio, przyrząd uszkodził się w czasie próby, nie można było jeszcze stanowczo orzec, o ile odpowiada celowi, jaki wynalazca miał na oku.

— **Szach perski**, jak się dowiadują dzienniki angielskie z Teheranu, od czasu śmierci nieszczęśliwego Abdul Azisa w ciągłym żyje niepokojem. Najwięcej daje mu do myślenia okoliczność, że złożenie sułtana z tronu nastąpiło w skutek uchwały rady ministrów, jakoż teraz przejęty jest wielką nieufnością ku własnemu, niedawno ustanowionemu ministerstwu. W ostatnich czasach zarządził nawet, że w posiedzeniach rady ministrów może za każdym razem brać udział tylko czterech członków tejże rady, a ponieważ i to ograniczenie wnet wydało się szachowi niedostatecznym, zawiesił zupełnie zebrania rady ministrów na czas sześciu miesięcy.

— **Trzęsienie ziemi**, które w nocy na 13 b. m. nawiedziło wiele okolic na wschodniej części półwyspu bałkańskiego, czuć się dało także na wyspie Syeylii. W Reggio było tak gwałtowne, że kilka domów runęło.

— **Czarnogórskie Judyty.** *Narodni Listy* opowiadają z wielkim zadowoleniem o czterech Czarnogórkach, które przebrawszy się za Arnautów znalazły wstęp do obozu tureckiego i tam, nocą, niby Judyty starożytne, trzydziestu czterem śpiącym Turkom poodecinały głowy!

— **W stolicy Japonii**, Jeddo, wychodzi obecnie 22 dzienników; dalej istnieje tam 432 japońskich i 15 europejskich restauracyi, 117 ogródków publicznych, 10 wielkich i 200 małych teatrów, 106 zakładów fotograficznych 106 paszтетników, 218 rzeźni, 563 magazynów kupieckich po europejsku urządzonych, 130 aktorów i 1270 muzykantów i śpiewaków.

— **Miasto na sprzedaż.** Dziennik *Ujvidek*, wychodzący w Nowym Sadzie pisze: „Kto chce nabywać realności, niech przyjeżdża do nas. Gdy w latach 1848 i 1849 Nowy Sad został zniszczony, rząd udzielił mieszkańcom pod bardzo łagodnymi warunkami pożyczkę w sumie 2 milionów na odbudowanie spalonych domów. Jakoż w rzeczy samej miasto się odrodziło, dotychczas jednak pożyczka nie została spłaconą. Otóż cierpliwość ministra skarbu nareszcie się wyczerpała; właściciele domów otrzymali nakaz bezwzględnego spłacenia długu. Ze wskazywał mieszkańcy Nowego Sadu w najlepszym od innych śmiertelników znajdują się teraz położeniu, i w żaden sposób długu tego spłacić nie mogą, być przeto może iż domy sprzedane będą przez licytację. Mała to pociecha, że komuna miasta wniosła do ministerstwa przedłożenie z prośbą, ażeby nie sprzedawano naraz połowy miasta, lecz powoli, dom po domu.“

— **O przewiezieniu popiołów** kompozytora Belliniego z Paryża do Katanii donosiłszyśmy wczoraj. *Figaro* przy tej sposobności przypomina niektóre szczegóły o pogrzebie nieśmiertelnego mistrza w roku 1835 w Paryżu. Komitet, który zajmował się urządzeniem pogrzebu, składali Cherubini, Rossini, Paer, Caraffa, Halevy, Habereck, Nouritt, Panzeron, Rubini, Chollet, Troupenas i dyrektorowie włoskich teatrów Robert i Sevrain. Końce całunu nieśli Cherubini, Rossini, Caraffa i Paer.

— **Na południowych stokach Tatr** w okolicy Szmeksu śnieg w ostatnich dniach pokrywał góry do połowy, i wprawdzie stopniał zapewne, znacznie jednak oziębił powietrze. W ostatnim roczniku węgierskiego Towarzystwa karpackiego znajduje się wzmianka, że Szmeks, po węgiersku Tatra-Füred, ochrzczono został 31 lipca 1846 przez duchownego węgierskiego Antoniego Kronberga, przyczem matkami chrzestnymi były dwie Polki, panie Wilma Kubalowa i Florentyna Krobicka.

— **Chory Gorilla** w *Aquarium* berlińskim, ma się lepiej. Dwaj znakomici lekarze berlińscy po kilka razy na dzień odwiedzali oswojonego pacjenta, który przebywał całą

chorobę w mieszkaniu dozorcy swego. Złożono gorillę na improwizowanym łóżku ze stołu, dnem do góry przewróconego, na którego sterujących nogach pozawieszano muszlino francuskie, dla ochronienia chorego od blasku dziennego. Tam spoczywała malpa na materacach, kocem welnianym okryta, postępując od czasu do czasu i pocierając sobie czoło dłonią. Za zbliżeniem się dozorcy wyciągała ku niemu ręce i z czułością obejmowała go za szyję. Wejście do pokoju obcej osoby irytowało ją bardzo odwracała wtedy głowę lub niechętnie nań spoglądała. Słowem, pieściła się zwłaszcza podczas rekonwalescencji tak jak chory człowiek

— O pożarze fabryki spirytusów
Mauthnera w Wiedniu podają dzienniki wiedeńskie następujące szczegóły: Rozległy budynek fabryczny, zajmujący 40 metrów frontu do ulicy *Dorfasse* a oficynami sięgający głównej ulicy przedmieścia Simmering, zagrożony był pożarem, który wybuchł w lokalu, przeznaczonym do rektyfikowania spirytusu. Znajdujący się sam na służbie nocnej gorzelnik uczył duszący wyziew w sali, wybiegł przeto na podwórze, a gdy po upływie minuty powrócił, wielka kładź ze spirytusem stała już w płomieniach. Gorzelnik tak się na ten widok przeraził, że uciekł z fabryki i dopiero nazajutrz go odszukano. W ciągu niespełna kwadransa cały ów lokal, jakoteż gorzelnia sama, sklep machin itd. oraz frontowe zabudowanie w całej swej długości, objęte były płomieniami. Straż ogniowa przedewszystkiem wytrzymała wszystkie siły, ażeby zapobiedz wybuchowi w składach spirytusu, co po części się jej powiodło przy pomocy robotników fabryki. Zgorzały jednak do szczętu budynki: główny do frontu i oficyna po jednej stronie, spichlerze z wielkimi zapasami zboża, oraz większa część machin.

Z IZBY SĄDOWEJ.

(Przeniewierstwo).

(A) Wilhelm Stein, kasyer przy lwowskiej głównej kasie krajowej, prowadził od r. 1867 oddział indemnizacyjny tej kasy. Miał kasę podręczną, w której przechowywał wszelkie papiery wartościowe i gotówkę, które otrzymywał z głównej kasy celem ekspedycywności. Już od początku swego urzędowania, a było to, jak powiedziano w r. 1867, nie ekspedycywności wszystkich powierzonych sobie pieniędzy i efektów, lecz część ich zatrzymywał dla siebie i używał po części na pokrycie swoich długów, po części na opędzanie innych swoich wydatków, dla wyrównania niedoborów powstałych w ten sposób, używał Stein papierów i gotówki, które dalej otrzymywał, i ta manipulacja trwała dopóty, dopóki nie zastawiono wypłaty rent indemnizacyjnych. Wówczas wynosił niedobór Steina przeszło 2500 zł. Celem pokrycia tego niedoboru używał Stein wylosowanych obligacji indemnizacyjnych, nadsyłanych najczęściej z depozytów sądowych do wymiany. W celu zapobieżenia wykryciu tych malwersacji, fałszował Stein dzienniki kasowe, przekreślając w nich liczby obligacji a wpisując w nie inne liczby i takie to dzienniki dołączał do swych rachunków. Postępowanie takie W. Steina trwało aż do 6 grudnia 1875, a więc blisko 9 lat. W tym dniu odkryto defraudację i skonstatowano, że Stein postępując w powyższy opisany sposób przywłaszczył sobie kwotę 4830 zł.

Według zeznań p. Aleksandra Robakowskiego, głównego dyrektora c. k. kasy krajowej, nastąpiło wykrycie defraudacji Steina, w następujący sposób. C. k. ministerstwo skarbu zażądało w listopadzie r. z. od głównej kasy krajowej we Lwowie nadesłania dziennika z sierpnia, w którym były zapisane wszelkie manipulacje z funduszami indemnizacyjnymi. Stein, którego uważano za sumiennego urzędnika, utrzymywał przed p. Robakowskim, że wysłał ten dziennik. Ministerstwo odpowiedziało stanowczo, że dziennika tego nie otrzymało. P. Stein tłumaczył się na powtórne upomnienie szefa, że dziennik wysłał, przypuszczał jednak, że mógł się zatracić w ministerstwie, albo mylnie został wysłany do namiestnictwa. Działo się to dnia 5 grudnia 1875 r.

Dnia 6 t. m. nie przyszedł p. Stein do kancelaryi. Mniemano, że udał się do biur namiestnictwa w celu odszukania dziennika E. Tymczasem przyszedł do biura jego syn i dopytując się za ojcem, cały dom bowiem był bardzo zaniepokojony. Znalaziono kartkę, w której Wilhelm Stein żegna się z swą rodziną, dodając, że go już więcej nie obaczą. P. Robakowski kazał tedy przeszukać biurko i kasę p. Steina. W kasie znaleziono dziennik E. a przy bliższych dochodzeniach wykryto defraudację praktykowaną od r. 1867. Gdy się to działo w kasie głównej, zgłosił się Wilhelm Stein do Dyrekcyi policyi i zeznał całkiem szczegółowo, że od roku 1867 aż do roku 1875 sprzeniewierzył z kasy mu powierzonej kwotę ogólną 4,830 zł.

Na podstawie własnego przyznania się do winy, oskarża prokuratora państwa, (zastępca dr. Bauch) Wilhelma Steina o zbrodnie przzeniewierzenia przewidzianą w §. 181 ust. karn. a ulegającą karze więzienia od 5, 10, do 20

lat. W dniu wczorajszym rozpoczęła się w tej sprawie przed sędziami przysięgłymi rozprawa główna pod przewodnictwem radcy p. Świtalskiego.

Oskarżony przyznaje się z wielką skruchą i żalem do czynu mu zarzucanego. Po raz pierwszy sięgnął on do kasy rządowej w sposób zbrodniczy w r. 1867, gdy jeszcze był oficjałem. Nadzwyczajnie przykre stosunki majątkowe, liczna rodzina, częste choroby, szczupła pensja, opłacanie lichwy i tym podobne kłopoty zmusiły go do tego kroku. Żył w ciągłej nadziei, że kwotę wziętą nieprawnie zwróci, tymczasem zawiodły wszelkie oczekiwania. Nie-szczęście rozmaite spotykały go ciągle, wydatki wzrastały z dniem każdym a dochody uszczuplały się ustawicznie. Siegnął tedy po raz drugi, trzeci, czwarty i dziesiąty do powierzonej mu kasy, w ciągłej nadziei, iż kiedyś będzie w posiadaniu znaczniejszej kwoty i zwróci wszystko. Przez bardzo zręczną manipulację, urągającą wszelkim skontrolom, zdołał przez tak długi czas utrzymać wszelkie oczekiwania. Nie-jemnicy Nadszedł wreszcie dzień fatalny, w którym wszystko musiało wyjść na jaw. Znekany, zamierzał sobie odebrać życie ale po bliższem zastanowieniu się odstąpił od tego zamiaru; krok taki nie miałby najmniejszego celu, bo wdowy po samobójcach nie otrzymują pensji.. Kwoty pobierane nieprawnie z kasy, były zwykle dość małe.

Dzisiaj zapadnie werdykt i wyrok w tej sprawie.

GOSPODARSTWO I HANDEL

— Przemysł naftowy w Galicyi. Artykuł *N. fr. Presse*, o którym doniósł nam wczoraj prywatny telegram, nawiązuje uwagi swoje do obecnego wzrostu cen nafty amerykańskiej, i tem wykazuje potrzebę nadania przemysłowi naftowemu w Galicyi takiego stanowiska, by się stał źródłem obfitej, ważnej dla światowego handlu produkcji. „Od dwunastu lat — tak pisze dalej *N. F. Presse* — wydawano ciągle rozporządzenia i regulatywy, zarządzano geologiczne i geognostyczne badania, zwoływano ankiety i komisje, a mimo to dziś jeszcze górnicze stosunki oleju skalnego i wosku ziemnego w Galicyi są nieuporządkowane i nie widać pomyślnych rezultatów. Wszystkie badania rządu i interesowanych stron doprowadziły zawsze do tego rezultatu, że pierwszym i najważniejszym czynnikiem w podniesieniu galicyjskiego przemysłu naftowego jest wydatna i racjonalnie użyta siła kapitału, która jednak tylko wtedy skutek osiągnie, jeżeli rząd stworzy nieodzowną podstawę racjonalnego przemysłu górniczego. Podstawą tą jest: bezwzględne uregulowanie stosunków własności i wydanie statutu dla systematycznego wydobywania oleju skalnego i wosku ziemnego. Zdolność nafty galicyjskiej do konkurencji handlowej, występuje na jaw przy obecnym nagłym wzroście cen tego artykułu tak dobitnie, że każdy człowiek fachowy jest obowiązany wskazać rządowi środki, za pomocą których przemysłowi naftowemu możnaby nadać już w najbliższej przyszłości znaczenie odpowiadające jego żywotności jasno i dobitnie świadczą o tem statystyczne daty, które mi wykażą chcemy statystykiem, jakie sumy stracił dobrobyt państwa w tym roku w skutek dotychczasowego wzrostu cen nafty amerykańskiej. Najwyższa produkcja nafty galicyjskiej wynosiła w roku 1874 około 300.000 centnarów. W tym samym czasie produkcja nafty amerykańskiej była czterdzięci razy większą, bo wynosiła 12.000.000 centnarów.

Jeżeli ważymy, że galicyjski olej skalny w oryginalnych dwunastocentnarowych ładunkach nigdzie się nie pojawia na austriackich targach, tylko wyłącznie w Galicyi, i że przeciwnie amerykańska nafta w znacznych ilościach nawet do Galicyi bywa importowana, to można przypuścić, że reszta krajów koronnych austriackich konsumuje najmniej dziesięć razy tyle, ile wynosi produkcja galicyjska. Dowóz i konsumpcja nafty dałaby się tedy według tego przypuszczenia oznaczyć rocznie cyfrą 3 milionów centnarów. Te 3 miliony reprezentują wartość produkcyjną w samym surowym materiale 12 milionów zł., licząc 4 zł. od centnara surowego oleju w samej kopalni, albo biorąc rafinowany już товар po cenach sześciomiesięcznych 10 zł. od centnara, wynosi wartość tego dowozu i konsumpcji 30 milionów zł. Jeżeli amerykańskie „króliki naftiane“ (*Oel-prinzen*) podwyższą tylko o 5 zł. cenę centnaru, to żarcik ten kosztować będzie Austryę *netto* 15 milionów zł., a jeśli im wpadnie do głowy podnieść cenę nawet o 10 zł. na centnarze, czego im nikt zabronić nie może, to nafta kosztować będzie Austryę nawet 30 milionów. Przypuśćmy dalej, że galicyjska produkcja nafty podniesioną będzie do cyfry, pokrywającej potrzebę austri-

acko-węgierskiej monarchii, to otrzymalibyśmy sumę 10—12 milionów za galicyjski towar surowy, gdyż jak wiadomo podwyższenie cen targowych za towar gotowy pociąga za sobą także podrożenie materiału surowego. Produkcja galicyjska, która w obec olbrzymiej produkcji w Pensylwanii i Wirginii jest niesłychanie maluczką, nie mogłaby wprawdzie być regulatorem *haussy* naftowej, urządzonej w Ameryce — ale zawsze pieniądze wydane na naftę konsumowaną w Austrii pozostałyby w kraju, i nie spływałyby do nienasyconych kieszeni *yankeesów*. Jeżeli kiedykolwiek galicyjski przemysł naftowy uzyskać może stanowisko poważne na targu światowym — to właśnie w porze obecnej, kiedy cały świat jasno widzi, że tylko przez racjonalny rozwój olbrzymich źródeł naftowych galicyjskich sparaliżować się da zamach ekonomiczny, wymierzony przeciw Europie przez samowolne lub naturalne stagnacje w monopolistycznej produkcji amerykańskiej. Nie chodzi tu o materialne ofiary, ale o wyzyskanie odłogiem leżących skarbow, do czego potrzeba tylko trafnego zrozumienia stosunków i energicznego przeprowadzenia odpowiednich środków. Podnieść produkcję naftową w Galicyi jest zarówno kwestyą materialnych korzyści jak kwestyą patriotyzmu. Szczegółowe rozwiązanie tej kwestyi będzie zyskiem całej monarchii. Jest to zadanie godne ministrów i — milionerów.

*** Na wystawie ogrodniczo-sadowniczo-pszczelniczej** we Lwowie rozdane zostały dnia 11 września 1876 r. za przedmioty wystawione, na mocy orzeczeń sędziów wystawowych, w obecności delegatów wysokiego c. k. Rządu, Wydziału krajowego, Rady miejskiej i c. k. Towarzystwa gospodarskiego następujące nagrody:

A. Za jarzyny i nasiona. 1. Konwent OO Dominikanów, medal bronz. 2. Stanisław Jankowski, list pochwalny. 3. Antoni hr. Sztaray medal srebrny. 4. J. Kinast ogrodnik z Nagy Michaly 20 złr, tenże za kartofle 10 złr. 5. J. Kaiser ogrodnik z Lwowa, medal srebrny; tenże za jarzyny owocowe 20 złr. 6. Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze medal bronzowy. 7. Franer Józef z Lwowa medal bronzowy. 9. Hortensya Jakubowicz Kurzany, list pochwalny. 9. Szkoła rolnicza Dublany (kartofle) medal srebrny. 10. Kazim. Piątkowski ogrodnik Towarzystwa za nasiona 15 złr. 11. J. Kaiser za nasiona medal srebrny. 12. J. Excell. X. Arcybiskup Wierchlejski medal srebrny. 13. Franc. Hungersdorfer ogrodnik z Obroszyna 20 złr.

B. Za owoce zerwane. Medale srebrne otrzymali: 1. Antoni hr. Sztaray; 2. Adolf Geringer; 3. Krzysztofowicz Mikołaj Eugeniusz; 4. Br. Brunicki za winogrona, brzoskwinie, morele, śliwy; 5. Jan Nowicki za ziarnowe; 6. Jan Müller (suszone, cukrowane i soki). Medale bronzowe otrzymali: 7. Maciej Szarak włościanin; 9. Danilewicz Jan włościanin; 10. Teodor Krynicki włościanin. Listy pochwalne. 11. Tomasz Chocholausek. Pieniężne nagrody: 11. Danilewicz 10 zł., Maciej Szarak 10 zł., Piastakiewicz ogrodnik z Zaleszczyk 15 zł., Jan Nowicki 20 zł.

C. Rośliny wazonowe. C. k. Zakład botaniczny we Lwowie zrzekł się nagrody. Medale srebrne otrzymali: 2. J. Laszowski; 3. JE. X. Arcybiskup Wierchlejski; 4. Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze; 5. J. Kaiser, 6. Ludwik Pierozynski. Medale bronzowe: 7. Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze; 8. Joanna Chrzanowska; 9. Jan Wysiatycki. Pieniężne nagrody: 10. J. Jonas 10 zł.

D. Za szczerpy. 1. Antoni hr. Sztaray medal bronzowy; 2. J. Zubek 10 zł.; 3. Kaz. Piątkowski 20 zł.; 4. Jan Nowicki, medal bronzowy; Mikołaj i Eugeniusz Krzysztofowicz, medal bronzowy; 6. Ludwik Pierozynski (wazonowych 24 sztuk) zrzekł się nagrody.

E. Pszczelnictwo. 1. Towarzystwo pszczelniczo-sadownicze we Lwowie zrzekło się nagrody. 2. Jan Biczaj za ulamow nowęj konstrukcyi, dwa ule z pszczołami, przyrządy, maszyny, miód w plastrach i do picia — medal srebrny i 20 zł. 3. Filip Bityk i 4. Fr. Terlecki uczniowie szkoły ogrodniczo-sadowniczo-pszczelniczej we Lwowie, za dwa ule własnej roboty, nowej konstrukcyi po 10 zł.

F. Jedwabnictwo. 1. Michał Łuczkiwicz z Krakowa, za przedzę jedwabną, medal srebrny. 2. Chocholausek z Lwowa za kokony medal srebrny.

G. Inne przedmioty. Rudolf Bauer za rysunki planów ogrodowych 5 zł.

Razem 47 wystawców, 20 medali srebrnych, 12 medali bronzowych, 260 zł. i 4 dyplomy pochwalne.

OSTATNIA POCZTA

Trade sułtańskie naznacza w celu ułatwienia układów pokojowych 10 - dniowe wstrzymanie kroków wojennych,

począwszy od zeszłego piątku t. j. od 15 do 25 września. Zarządzenie to odnoszące się zarówno do Serbii jak do Czarnogóry, jest niejako wstępem do zawarcia formalnego rozejmu, który *de facto* wskutek rozkazu dowódców obu stron walczących, już od kilku dni na obu teatrach wojny istnieje. Porta uległa przeto usilnej presji mocarstw pośredniczących, a główny przeciwnik zawieszona broni, *M i d h a t b a s z a*, padnie zapewne ofiarą tego nowego zwrotu w polityce Porty. Dymisya tego ministra miałaby znaczenie wysoce pokojowe; wskazywałaby ona, że Porta postanowiła uczynić zadość jednomyślnemu życzeniu mocarstw europejskich nie tylko co do rozejmu, ale także co do zmodyfikowania warunków pokoju Sam sułtan Abdul Hamid ma być najskłonniejszym do ustępstw na rzecz Europy. Słychać że gotów on jest do wykreślenia z warunków pokoju trzech najtwardszych punktów, mianowicie żądanej okupacji twierdz serbskich, prawa budowy i zarządu przyszłych kolei serbskich i zredukowania sił zbrojnych serbskich w zażądanych rozmiarach. Podczas tego 10-dniowego zawieszania broni toczyć się będą układy pokojowe, a gdyby wyznaczony czas rozejmu okazał się za krótkim, będzie rozejm niezawodnie przedłużony, dopóty, póki rokowania ukończone nie zostaną. Mówimy to oczywiście na podstawie danych obecnych, nieprzewidziane wypadki bowiem nigdy nie dadzą się wykluczyć. Nie ulega jednak wątpliwości, że szanse pokojowe znacznie w ostatnich dniach się wzmogły a to głównie dzięki jednomyślności mocarstw europejskich, od których tym razem i Anglia się nie wyłącza. Jeżeli można wierzyć doniesieniu *Daily Telegraphu*, warunki pokoju przez Anglię postawione, opierają się na podstawach *status quo ante bellum* tak względem Serbii jak Czarnogóry. Serbia nie ma płacić żadnego wynagrodzenia kosztów wojennych a Turcja przyznać ma Bośni, Hercegowinie i Bułgarii rządy lokalne na podstawie reform zorganizowane. Warunki te mogą liczyć na poparcie mniej więcej całej Europy, i trudno przypuszczać, aby Turcja na serwo mogła myśleć o oporze.

Ostatnie może strzały na teatrze wojny padły 16 b. m. pod Jankową Klissurą i Złatym Borem. Rezultat tych uderzeń miał być niepomyślnym dla Turków. Dnia 12 b. m. uderzyło 7000 baszybożuków na wojska serbskie pod małym Zwornikiem i zdobyły oszańcowania serbskie. Dnia 14 b. m. nadeiagnęły Serbom posiłki i jeżeli wierzyć można doniesieniu *Tagblattu*, Turcy ze stratą 600 ludzi wyparci zostali z oszańcowan. Strata Serbów wynosić ma tylko 250 ludzi

Cała armia naddryńska opuściła 14 b. m. w nocy turecki brzeg Dryny i cofnęła się za rzekę. Stać się to miało ze względów strategicznych na rozkaz generała dywizyi Uzuna Mirkowicza. Po przejściu wojsk i przewiezieniu materiału wojennego na serbski brzeg rzeki, zostały mosty na Drynie zburzone. Wojska serbskie rozlokowały się w Loznicy i Lesznicy, t. j. stoją teraz tam gdzie stały w chwili wybuchu wojny. Turcy dopiero 16 b. m. zajęli opuszczone przez Serbów pozycje aż po Popowe Selo. Odwrót Serbów odbył się w spokoju. Serbski telegram tłumaczy go tem, że Dryna obecnie mocno jest wezbrana, tak, że w razie klęski odwrót byłby niemożliwym. Dla czego, jednak przypuszczano klęskę?

Franz. Coresp. zamieszcza widocznie z polecenia poselstwa niemieckiego w Paryżu następujący artykuł w odpowiedź na traktat, zawarty wrzeczono między Rosyją a Niemcami a ogłoszony przez *France*: „Dzisiaj (dnia 16 b. m.) z rana zgadzają się już wszystkie kompetentne koła na to, że dokument dyplomatyczny, ogłoszony przez dziennik *France* jest apokryfem. Chcąc powołać bodaj jedną osobistość, która jest takiego zdania, odwołujemy się na posła państwa niemieckiego, ks. Hohenlohe, który zapewniał wszystkich pytających go o to, iż zgola nic nie wie o dokumencie podobnej treści. Sama treść tego dokumentu wskazuje na to, iż jest on apokryfem. Równie stanowczo *dementi* nadeszły za pośrednictwem agencji *Havasa* z petersburskiego ministerstwa spraw zagranicznych. Ażeby jednak zaspokoić nawet tych, którzy w takich wypadkach nie dają wiary głosom najpoważniejszym i najkompetentniejszym, musimy oświadczyć, że wszystkie trzy sekcye, z jakich składa się kancelarya gabineutowa Cesarza rosyjskiego, nie mają zgola nic do czynienia z sprawami zagranicznymi. Sprawy te należą wyłącznie do ministra spraw zagranicznych, kanclerza państwa księcia Gortczakowa. Hr. Alderberg, jako generał-adjutant Cesarza Aleksandra nie może uwierzytelniać międzynarodowego dokumentu dyplomatycznego. Stylizacja rzekomego traktatu zdradza dyletantów; arty-

kuł 5 według którego miałby sultan być wezwany do przeniesienia swej rezydencji do Azji, jest monstrum dyplomatycznym. Nie trudno odgadnąć, jakie cele kierowały tym, który ogłosił w France znany dokument dyplomatyczny. Chodziło widocznie o to, aby na wypadek zawarcia niekorzystnego dla Turcyi pokoju, zwalić całe odium na Anglię i Austryę. Ależ jest to kombinacja tak niezręczna, że tylko dziennik francuski mógł jej uwierzyć. Do rzędu niezręcznych wymysłów należy również wszystko to, co France pisze o kongresie proponowanym przez Rossyę a przyjętym przez Niemcy i Włochy; o ultimatum, jakie Ignatiew miał wręczyć w Stambule i t. p. Ani Rossyja ani też żadne inne mocarstwo nie marzy nawet o kongresie, a wiemy z całą pewnością, że właśnie gabinet berliński stanowczo odrzuciłby taką propozycję. Niechaj to posłuży za ilustrację, z jaką sumiennością postąpił sobie w tym wypadku organ pana Girardina. A cóż odpowiada pan Girardin na te wszystkie demanty? Oto wzywa on każdego, kto nie chce dać wiary jego doniesieniom, ażeby przybył do jego mieszkania, rue de la Pe-rouse 27, pomiędzy godziną 10 a 12 z rana, i przypatrzyl się podpisowi hr. Adlerberga! Mniemamy, że w obec tego ostatniego oświadczenia będzie musiał hr. Adlerberg osobiście zadać kłam wywodom p. Girardina.

Czytamy w Wiener Abendpost: „Journal de St Petersburg z d. 15 b. m. nie ma jeszcze żadnych wiadomości o szczegółach tureckich warunków pokojowych, ogłasza on tylko depeszę z Semlina, pochodzącą z źródła serbskiego, według której miała Turcyja oświadczyć, że warunki jej przedłożone nie są do przyjęcia. Na to odpowiada Journal de St Petersburg: W obec stanowczej woli Europy położenia tamy

krwi rozlewowi i uzyskania znośnych warunków egzystencji dla ludności chrześcijańskiej na Wschodzie, należy istotnie ubolewać nad przedłużeniem wojny w krajach tak srodze nieszczęśliwie nawiedzonych. Ale zgoda nie nie usprawiedliwia przesadnego pesymizmu. Niechaj Porta robi i mówi co chce, ostatecznie będzie ona musiała poddać się woli całej Europy; obojętną zaś jest rzeczą, czy uczyni ona temu zadość od razu, czy też z wolna. W tej mierze musi każdy dzień przynosić do Stambułu nowe rozczarowania czy to pod względem zachowania się rządów, czy też pod względem objawów opinii publicznej w Europie.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 20 września. (Tel. pryw.) Potwierdza się, że armia pod dowództwem Czernajewa proklamowała księcia Milana królem serbskim. Manifestacja ta zrobiła najprzykrejsze wrażenie tak na księciu Milanie jak na dworze petersburskim — i dlatego oficjalnie została przemilczana. Pronunciamento serbskie uważane jest za krok anarchiczny lub za czczą demonstrację przeciw warunkom pokojowym, postawionym przez Portę. Depesze prywatne Tagblattu zapewniają, że książę Milan widzi w całym zajściu tylko swawolę obozwą, że wielce jest rozgniewany na generała Czernajewa, którego zamierza złożyć z k o m e n d y.

Według Tagblattu uderzyli Turcyi pozawczoraj mimo zawieszenia broni na armię serbską. W skutek tego zagrożił Czer-

najew, że także nie będzie szanował rozejmu. Fremdenblatt i Presse twierdzą, że zawarte zostanie czterotygodniowe zawieszenie broni, zapewne pod wpływem obecnego rozejmu.

Pester Lloyd zapewnia, że za podstawę rokowań pokojowych służyć będą nota hr. Andrassego i memorandum berlińskie.

Odpowiedz, redaktor Władysław Kozłowski.

Przyjechali do Lwowa dnia 20 września 1876.

Hotel Żorza. Pp. J. hr. Koziebrodzki z Piotrowiec. — M. Andrzejewski z Rossyi. — S. Bogdanowicz z Litwina. — A. Garapich z Zagórza. — M. Lewicki z Rossyi. — J. Oberlender z Sowiny. — A. Terlecki z Ciesiaszyna. — S. Wartersiewicz z Czerniowiec. — B. Werygo z Rossyi.

Hotel Angielski. Pp. I. Grocholski z Oserdowa. — J. Jaworski z Czereza. — T. Komar z Ujścia. — A. Poradowski z Werchotki.

Hotel Krakowski. Pp. J. Gruszecki z Czerwonej niwy. — A. Kizlewicz z Mielca. — S. Paygert z Sidorowa. — W. Barański z Sambora.

Odjechali ze Lwowa. dnia 20 września 1876. Pp. S. hr. Fredro do Mościsk. — W. Bartożyński do Jawcza. — W. Mierzwiński do Baryłowa. — J. Podosiński do Brodów. — M. Popiel do Rossyi. — H. Stecki na Wołyń. — E. Zagórski do Kołodziejówki.

Spostrzeżenia meteorologiczne z dnia 20 września 1876, godz. 7 rano. Barometr 736.12mm. — Psychrometr suchy 10.30C Psychrometr wilgotny 9.90C. Prężność pary 8.9mm Wilgoć 95%. — Zachmurzenie 7. — Wiatr W.2 Ocień 6. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin. 1.5mm Temperatura powietrza 8.20Rm. Barometr idzie w górę.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą do Lwowa. Z Krakowa: o godzinie 5 minut 30 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 25 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 10 min. 35 przed południem (pociąg mieszany). Z Czerniowiec: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny); o godzinie 8 min. 40 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 minut 50 po południu (pociąg mieszany). Z Stanisławowa: (na Stryj): o godzinie 7 min. 58 wieczór (pociąg nr. 2); o godz. 8 min. 52 (pociąg nr. 4); Z Podwoleczysk: (na dworzec w Podzamczu): o godz. 2 min. 54 rano (pociąg osobowy); o godzinie 3 min. 8 popołudniu (pociąg mieszany). Z Podwoleczysk: (na dworzec lwowski główny): o godz. 10 m. 33 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 8 min. 25 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 43 po południu (pociąg mieszany). Odchodzą ze Lwowa: Do Krakowa: o godzinie 11 min 3 przed północą (pociąg pospieszny); o godzinie 4 min. 40 rano (pociąg osobowy); o godzinie 4 minut 45 po południu (pociąg mieszany). Do Czerniowiec: o godz. 6 min. 25 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 11 min. 25 wieczór (pociąg mieszany); o godz. 12 min. 30 z południa (pociąg mieszany). Do Stanisławowa: (na Stryj): o godz. 6 min. 5 rano (pociąg Nr. 1); o godzinie 5 min 10 wieczór (pociąg Nr. 3). Do Podwoleczysk: (z Podzamcza): o godz. 11 min. 4 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 12 min. 11 w południe (pociąg mieszany). Do Podwoleczysk: (z głównego dworca): o godzinie 6 min. — rano. (pociąg pospieszny); o godz. 10 min. 33 wieczór (pociąg osobowy); o godz 11 min. 45 w południe (pociąg mieszany). (Pory niniejszego rozkładu jazdy odnoszą się do południka peszteńskiego, godz. 12 w Peszcie odpowiada godz. 12 m. 20 we Lwowie.)

Cennik lwowskiej izby handlowej i przemysł. Lwów, dnia 19 września 1876.

Table with columns for 'I. Akcje za sztukę', 'II. Listy zast. za 100 zł.', 'III. Listy dłużne', 'IV. Obligacje', 'V. Losy', 'VI. Monety'. It lists various financial instruments and their prices in Austrian currency.

Kurs giełdy wiedeńskiej. dnia 15 września 1876.

Table with columns for 'I. Dług Państwa', 'II. Obligacje', 'III. Akcje'. It lists government debt, bonds, and stocks with their respective market prices.

4. Listy zast. losowane płaćca żądają.

Table listing various types of interest-bearing securities and their market prices, including banknotes and government bonds.

płaćca żądają

Table listing exchange rates for various currencies and locations, such as Salzburg, Berlin, Frankfurt, and London.

DZIENNIK URZĘDOWY.

L. 419. (4274 2-3)

Ogłoszenie konkursu.

Na mocy reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 19 sierpnia r. b. p. l. 13446, rozpisuje się niniejszym konkurs do końca października 1876 r., celem obsadzenia nowoutworzonej w c. k. Akademii technicznej nadzwyczajnej katedry budownictwa lądowego, rachunkowości budowniczej i ustawodawstwa budowniczego.

Do tej katedry przywiązana jest płaca rocznych 1200 zł. a. w. i dodatków aktywalny według rangi VII klasy.

Podania o powyższą katedrę, wy-stosowane do Wys. c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia i zaopatrzone w potrzebne dokumenta, jakoteż w dowody gruntownej znajomości języka polskiego, należy wnieść do Rektoratu c. k. Akademii technicznej we Lwowie, przed upływem terminu konkursowego.

Z Rektoratu c. k. Akademii technicznej we Lwowie, dnia 6 września 1876.

(4358 1-3) Obwieszczenie

L. 9535. C. k. sąd obwodowy w Przemysłu rozpisuje w sprawie egzekucyjnej Sary Gans przeciw masom rozbiorowym Izaka i Machli Singerów, tudzież Cyprze Kanauer pto. 9000 zlr. a. w. z pn. niemniej w sprawie egzekucyjnej c. k. uprz. gal. akcyjnego banku hipotecznego we Lwowie przeciw tym samym dłużnikom pto. 1150 zlr. i 150 zlr. a. w. z pn. przymusową sprzedaż dłużniczych 7/8 części realności pod l. 268 na Garbarzach w Przemysłu położonych, w drodze publicznej licytacji w 2 terminach, a to dla realności Nr. 197 dnia 19 października 1876 i 9 listopada 1876, zaś dla realności Nr. 268 dnia 23 paźdz. 1876 i 16 listopada 1876, w gmachu sądowym odbyć się mającej.

Realności te tylko wyżej lub przynajmniej za cenę szacunkową będą sprzedane. Ewentualnie układane będą ułatwiające warunki licytacji, względem realności Nr. 197 dnia 17 listopada 1876, względem realności Nr. 268 zaś dnia 23 listopada 1876 o godzinie 4 po południu.

Cena szacunkowa realności Nr. 197 wynosi 9180 zlr. 17 ct., wadyum 920 zlr. w. a., a realności Nr. 268 6275 zlr. 25 ct. wadyum 630 zlr. a. w.

Wyciągi hipoteczne, akty opisanie i oszacowania mogą być przejrane w sądowej registraturze.

O czem się w szczególności z życia i miejsca pobytu niewiadomych wierzycieli hipotecznych Marcina Kulińskiego i Zofią

de Joux, w ogóle wszystkich wierzycieli z życia i miejsca pobytu niewiadomych, i tych którymby uchwała licytacyjna lub jaka późniejsza uchwała albo wcale nie, albo nie wczas mogła być doręczona, i tych, którzyby dopiero po 20 czerwca 1876, do tabuli weszli, niniejszem i przez kuratora ad actum adw. Dra. Baumfelda, z substytucyjną adw. Dra Mendrochowicza zawiadamia.

Przemysłu 16 sierpnia 1876.

(4447 1-3) E d y k t.

L. 4066. W dniach 12 października, 2 listopada i 23 listopada 1876 o godzinie 10 rano odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż realności pod L. k. 68 w Medicinach, Sylwestra Woźniaka własnej na zaspokojenie wierzytelności Iwasia Kulika w kwocie 120 zlr. w. a.

Cena wywołania 715 zlr. Wadyum 70 zlr. 50 ct.

Blizsze warunki przejrzeć można w sądzie. Z c. sądu powiatowego. Medenice dnia 27 lipca 1876.

(4452 1-3) E d y k t.

L. 5912. C. k. sąd powiatowy m. d. dla okolic miasta Lwowa Sekc. II. czyni wiadomo, iż na żądanie Fischla Einschlaga w celu zaspokojenia dłużnej sumy wekslowej 20 zł. w. a. z pn., po odrzuceniu kwoty 15 zł. w. a. przymusowa sprzedaż realności dłużnika Pawła Jaremowicza własnej, w Zimnowodzie pod l. 39 położonej, w drodze publicznej licytacji w dniu 23 października 1876, na dniu 21 listopada 1876 i na dniu 19 gru-

dnia 1876, każdym razem o godzinie 10 przed południem w sądzie tutejszym przedsięwzięta zostanie.

Cenę wywołania stanowi kwota 640 zł. w. a. a chęć kupienia mający, złożyć ma wadium 64 zł. w. a. w gotówce lub książeczkach kasy oszczędności.

Blizsze warunki przejrzeć można w tutejszosaądowej registraturze

Lwów dnia 31 lipca 1876.

(4444 1-3) Obwieszczenie.

L. 3376. C. k. sąd powiatowy brzeżański podaje do wiadomości że celem zaspokojenia pretensyi cesyonaryuszów Andrucha Fedczyszyna, Józefa i Perli małżonków Grosberg przeciw spadkobiercy Fedka Mielnik z Łapszyna o 60 zł. z pn. odbędzie się egzekucyjna publiczna sprzedaż gospodarstwa rustykalnego pod l. k. 80 a rep. 88 w Łapszynie położonego, ciała tabularnego nie stanowiącego, na 334 zł. ocenionego w tutejszym sądzie dnia 12 października, 9. listopada i 6 grudnia 1876, o 10 godzinie z rana.

Licytanci winni złożyć wadium w kwocie 33 zł. 4 ct.

Przedmiot ten zostanie przy pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej ceny szacunkowej przy trzecim terminie także niżej ceny sprzedanym.

O tem zawiadamia się wszystkich interesowanych.

Z c. k. sądu powiatowego. Brzeżany dnia 1 sierpnia 1876.

W c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbu w Sanoku, odbędzie się w poniżej wymienionych dniach, ustna publiczna licytacja w celu wydzierżawienia poboru podatku konsumcyjnego częścią od mięsa, częścią od wina, a częścią od obydwóch tych przedmiotów w okręgach dzierżawnych niżej poszczególnionych na przeciąg czasu jednego roku, to jest: od dnia 1 stycznia 1877 r. do końca grudnia 1877 r. z zastrzeżeniem milczącego odnowienia na dalszy drugi i trzeci rok w razie zaniechania wypowiedzenia dzierżawy lub też bezwarunkowo na trzy lata to jest od dnia 1 stycznia 1877 r. do końca grudnia 1879 r. bez zastrzeżenia wypowiedzenia kontraktu.

Table with columns: Lp. porządkowa, Okręg dzierżawy, klasa taryfy, Cena wywołania od (mięsa, wina), Licytacja odbędzie się od godziny 9 rano do godziny 2 popołudniu, dnia.

Mający chęć licytowania, winien 10% ceny wywołania, jako wadium przed rozpoczęciem licytacji w dniu takowy odbyć się mającą do rąk komisarza licytację prowadzącego złożyć. Pisemne w 10% wadium zaopatrzone oferty można najpóźniej do 2giej godziny po południu, do dnia ustną licytację poprzedzającego wnieść do naczelnika c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbu w Sanoku. Bliższe warunki dzierżawne przejrzeć można przed licytacją w zwykłych godzinach urzędowych w c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbu w Sanoku, jako też u wszystkich nadzorów straży skarbowej tego powiatu. Sanok dnia 1 września 1876 roku.

(4409 1-3) Verpachtung mehrerer Mairhöfe. 3 9736.

Nachbenannte, dem Bukowinaer gr. or. Religionsfonde gehörige Mairhöfe werden auf die Dauer von zwölf Jahren zur Verpachtung gelangen u. z.

Table with columns: Post-Nr., Domäne, Sections-Nr., Mairhof, Grundfläche (niebr. öster Maß, metr. Maß, Joch, □ Kl., Sectar.), Beginn der Pachzeit, Anmerkung.

Die für diese Verpachtung aufgestellten Bedingnisse, so wie die Verzeichnisse über die vorhandenen Gebäude und den Saatbeilaß, dann die Wirthschaftsarten können hieramts in den gewöhnlichen Amtsstunden eingesehen werden. Es werden nur schriftliche, gehörig veriegelte, mit einem Angebe und zwar: für Molodia 500 fl., für die übrigen Mairhöfe von je 1000 fl. im Baaren oder in bei Staatskassen annehmbaren, nach dem Wiener-Börsenurse des Erlagstages berechneten Werthpapieren verfehene Offerte angenommen, welche bei dieser f. f. Güter Direktion spätestens 6 October 1876 Mittags 12 Uhr zu überreichen sind. Mangelhafte, im telegrafischen Wege oder nach dem obigen Termine eingelangte Offerte werden nicht berücksichtigt werden. Die Fondsgüterverwaltung behält sich die freie Wahl unter den Offerenten vor. Von der f. f. Direktion der Güter des Bukowinaer gr. or. Religionsfundes. Czernowitz, am 16 September 1876.

(4414 1-3) E d y k t

L. 486. C. k. sąd powiatowy w Lubaczowie podaje do powszechnej wiadomości że Leib Messer wniósł pod dniem 30 stycznia 1876 do l. 486 tu prośbę o zarządzenie umorzenia zainstalowanej na realności pod l. k. 14 S. II. w Lubaczowie jak dom IV. pag. 53., n. 1. on. wierzytelności hipotecznej 42 duk. na rzecz wdowy Hable wpisanej. Wzywa się przeto niniejszym edyktem wszystkich tych którzy roszczą pretensję do powyższej wierzytelności hipotecznej, aby się z takowemi w przeciągu roku od dnia powyższego ogłoszenia edyktu licząc w sądzie tutejszym zgłosili, w przeciwnym bowiem razie sąd hipoteczny na żądanie proszącego dozwoli za pomocą rezolucyi umorzenia tak wpisu, jako też wniesień do tegoż odnoszących się, a oraz i onych wykreślenia. C. k. sąd powiatowy. Lubaczów dnia 30 czerwca 1876.

(4418 1-3) E d y k t

L. 7429 Z miejsca pobytu niewiadomego Ignacego Bobrownickiego zawiadamia się iż na przyjętą przez niego wekslem z daty Rzeszów 14 września 1873, na rzecz Arona Speisera sumę 160 zł. wydany nakaz zapłaty tejże sumy z pn. ustanowionemu dlań kuratorowi adw. p. Binderowi z zastępstwem adw. Dr. Reinessa doręczonym został. Z Rady c. k. sądu obwodowego. Rzeszów dnia 16 września 1876.

(4392 1-3) O b w i e s z c z e n i e .

L. 16540. W skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 5 sierpnia r. b. l. 23373 zwija się z końcem września r. b. urząd pocztowy w Łukawicy (powiat Lisko) i przydziela się ta miejscowość wraz z miejscowościami które tworzyły okręg doręczenia urzędu pocztowego w Łukawicy jako to: Bezmiechową dolną z Marynowką, Monastercem z Podjasieniem (Podsobieniem) i Obłazami do okręgu doręczeń c. k. urzędu pocztowego w Lisku. Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości. Z c. k. dyrekcyi poczt. We Lwowie dnia 10 września 1876.

(4425 1-3) K o n k u r s .

L. 1396. Celem obsadzenia posady komisarza skarbowego w obrębie c. k. galicyjskiej krajowej dyrekcyi skarbowej w IX klasie rangi z poborami ustalonymi, ogłasza się niniejszem konkurs. Ubiegający się o tę posadę winni wnieść swe podania zaopatrzone dowodami prawnych wymogów, tudzież znajomości języków krajowych, w przeciągu czterech tygodni do Prezydium c. k. krajowej dyrekcyi skarbowej we Lwowie w drodze przepisanej. Lwów dnia 12 września 1876.

R u n d m a c h u n g .

3. 16540. In Folge h. Handels-Ministerial Erlasses vom 5 August l. Js. 3. 23373 wird mit Ende September l. Js. das f. f. Postamt in Lukawica. Liskoer Bezirkes aufgelassen und dieser Ort nebst den, den bisherigen Bestellungsbezirk von Lukawica bildenden Ortschaften: Bezmiechowa dolna, mit Marynowka und Manasterzec mit Podjasien (auch Podsobien) und Obłazy dem Bestellungsbezirk des f. f. Postamtes Lisko einverleibt. Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird. Von der f. f. Post-Direction. Lemberg am 10 September 1876.

O g l o s z e n i e .

L. 5508. C. k. sąd powiatowy w Kozowie zawiadamia, że złożone u niego zostały do powszechnego przejrzenia arkusze posiadania dla gminy katastralnej Komarówka wraz z sprostowaniami spisami posiadłości i posiadaczy, kopiami map katastralnych, protokołami parcelowemi i protokołami dochodzeń. Zarzuty przeciwko prawdziwości arkuszów posiadania wnoszone być mogą ustnie lub pisemnie w tutejszym c. k. sądzie powiatowym, a do przeprowadzenia dalszych

dochodzeń w skutek wniesionych zarzutów wyznacza się termin na dzień 27 września 1876 na którym zarzuty i przed komisją hipoteczną wnoszone być mogą Kozowa dnia 10 września 1876.

(4429) E r k e n n t n i s s e .

Das f. f. Kreis- als Preßgericht in Br.-Neustadt hat auf Antrag der f. f. Staatsanwaltschaft zufolge Beschlusses vom 9 September 1876, 3. 9640 Stf., zu Recht erkannt: Der Inhalt des in der Nummer 103 der in Laibach erscheinenden slovenisch-politischen Zeitschrift „Slovenec“ vom 5 September 1876, auf der 3 Seite in der zweiten Spalte abgedruckten Original-Correspondenz „Iz Ljubljanske okolice, 2 septembra,“ beginnend mit „Zelezniski uradniki“ und endend mit „prijazno i potreznjivo“, ferner der auf der dritten Seite in der 2 und 3 Spalte abgedruckten Original-Correspondenz „Iz Toplic 1 septembra“, beginnend mit „Tukaj samo imeli“ und endend mit „da ni dobre narcsan“ begründet den Thatbestand des Verbrechens gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung § 300 St. G. es werde demnach zufolge der § 488 und 493 der St. P. D. die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten.

Das f. f. Landesgericht in Innsbruck als Gerichtshof I. Instanz hat auf Antrag der f. f. Staatsanwaltschaft in Folge des Beschlusses vom 23 August 1876, 3. 3240, zu Recht erkannt: Der Inhalt des Artikels „Katholische Schulen II.“ in der Zeitschrift „Neue Tiroler Stimmen“ Nr. 190 vom 23 August 1876, begründet den Thatbestand des Vergehens nach § 300 Str. Ges. und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund der § 493 St. P. D. die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten.

Das f. f. Landes- als Preßgericht in Prag hat auf Antrag der f. f. Staatsanwaltschaft in Folge des Beschlusses vom 9 September 1876, 3. 23238, zu Recht erkannt:

Der Inhalt des Artikels auf der zweiten Seite mit der Aufschrift „Delictivo jest hlavnim slovom spolocnosti lidske a statu“ in der Zeitschrift „Budoucnost“ Nr. 17 vom 6 September 1876, begründet den Thatbestand des im § 302 St. G. bezeichneten Vergehens gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund des § 489 und 493 St. P. D. das objective Verfahren eingeleitet die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten und die Vernichtung der mit Beschlag belegten Exemplare verordnet.

Das f. f. Kreis- als Preßgericht in Olmütz hat über Antrag der f. f. Staatsanwaltschaft in Folge des Beschlusses vom 12 September 1876, Nr. 7353 Stf., zu Recht erkannt:

Der Inhalt der auf der 1., 2 und 3 Seite mit der Ueberschrift „Ein preussisch-deutscher Spion in Olmütz. Olmütz und sein Bürgermeister“ abgedruckten Artikels in der periodischen Druckschrift „Mährische Presse“ Nr. 17 vom 8 September 1876, begründet den Thatbestand des im § 300 St. G. vorgesehenen Vergehens gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung, und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund der §§ 489 und 493 St. P. D. die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten.

Das f. f. Landes- als Preßgericht in Triest hat auf Antrag der f. f. Staatsanwaltschaft mit Beschluß vom 9 September 1876, 3. 6082/669, zu Recht erkannt:

Der Inhalt des Artikels mit der Aufschrift „Congresso e II corso gimnastico.“ und den Anfangsworten „Uno dei piu sicuri“ enthalten in der Zeitschrift „Mente sana in corpo sano.“ Nr. 9 vom 6 September 1876, gedruckt in Triest bei G. Balestra & Comp begründet den Thatbestand des Verbrechens der Störung der öffentlichen Ruhe nach § 65 a St. G. und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund des § 493 St. P. D. und § 36 des Preßgesetzes die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten.

(4389)

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers! Das f. f. Landesgericht Wien als Preßgericht hat auf Antrag der f. f. Staatsanwaltschaft vom 6 September 1876 erkannt, daß der Inhalt der in der Nr. 337 der Wochenschrift „Die Actie“ vom 4 September 1876 auf der 2 Seite unter dem Titel „Die Ernte“ enthaltenen Artikels seinem ganzen Umfange nach das Vergehen nach § 300 St. G. begründe und es wird nach § 493 St. P. D. das Verbot der Weiterverbreitung, dieser Druckschrift ausgesprochen. Wien, am 9 September 1876. Schwaiger m. p. Thallinger m. p.

(4440) O b w i e s z c z e n i e .

L. 5026. C. k. sąd powiatowy w Trembowli ogłasza, że akta dotyczące się zakłada-

(4376 3-3) **Edikt.**

Zahl 10668. Vom k. k. Kreisgerichte zu Stanislaw wird bekannt gemacht, es sei über das gefamnte, wo immer befindliche, bewegliche so wie über das, in den Ländern, für welche die Konkursordnung vom 25 Dezember 1868 N. G. B. 1869 Nr. 1 gilt, gelegene unbewegliche Vermögen der Handelsfrau Süssel Dikmann der Konkurs eröffnet worden.

Zur Leitung desselben wurde der k. k. Kriegsgerichtsrichter Adjunct Rybożyński und als einstweiliger Massverwalter Herr Advokat dr. Szeparowicz bestimmt.

Alle Diejenigen, welche gegen diese Konkursmasse einen Anspruch als Konkursgläubiger erheben wollen, haben ihre Forderungen selbst wenn ein Rechtsstreit darüber anhängig sein sollte, innerhalb sechszig Tagen vom Tage der Kundmachung dieses Ediktes an, bei diesem k. k. Kreisgerichte in Stanislaw nach Vorschrift der Konkursordnung, zur Vermeidung der in derselben angeordneten Nachteile, zur Anmeldung, und bei der auf den 17 November 1876, anberaumten Tagfahrt zur Liquidation und zur Rangbestimmung zu bringen.

Den bei dieser allgemeinen Tagfahrt erscheinenden angemeldeten Gläubigern steht das Recht zu, durch freie Wahl an die Stelle des Massverwalters, seines Stellvertreters, der Mitglieder des Gläubigerausschusses, welche bis dahin im Amte waren, andere Personen ihres Vertrauens endgiltig zu berufen. Zur Bestätigung des vom Gerichte bestellten, oder Ernennung eines anderen Massverwalters und Stellvertreters desselben, und zur Wahl eines Gläubigerausschusses, wird eine Tagfahrt auf den 28 September 1876 anberaumt, zu welcher die Gläubiger unter Beibringung der zur Bescheinigung ihrer Ansprüche dienlichen Belege, zu erscheinen vorgeladen werden.

Zugleich wird den Gläubigern, welche nicht in Stanislaw oder im Sprengel des Stanislawer k. k. Bezirks Gerichtes wohnen, erinnert, daß sie nach §. 111 der Konkursordnung einen hierorts wohnhaften Zustellungs-Bevollmächtigten namhaft zu machen haben, widrigenfalls über Antrag des Konkurs-Kommissärs auf ihre Gefahr und Kosten ein Kurator für sie bestellt werden würde.

Die weiteren Veröffentlichungen im Laufe dieses Konkurs-Verfahrens werden durch das Amtsblatt der Lemberger Zeitung bekannt gegeben werden.

Stanislaw, 9 September 1876.

(4463 3-3) **Konkurs**

L. 18025. Na posady: Sekretarza pocztowego w Lwowie z poborami VIII klasy rangi i zarządcy pocztowego w Kołomyi z poborami IX klasy rangi i pomieszkaniem urzędowym ewentualnie ekwiwalentem za pomieszkanie w kwocie 150 zł. rocznie, za kaucją w kwocie jednorocznej placę etatowej.

Podania należy wnieść w przeciągu czterech tygodni do c. k. Dyrekcji poczty we Lwowie.

Lwów dnia 16 września 1876.

Doniesienia prywatne.

Doktor medycyny Karcz

od kilkunastu lat *specjalista* i autor „Poradnika w słabościach wenerycznych z przydatkiem o samogwałcie“ leczy gruntownie wszelkie *słabości weneryczne i skórne*, tudzież zębne skutki samogwałtu: *pollucje i impotencje*. „Poradnik“ (drugie wydanie) kosztuje 1 złr. 20 ct.

Ordynuje codziennie od godziny 8-10 i od 2-4

we Lwowie, ulica *Wałowa 1. 3.* Udziela także rady lekarskiej listownie i wysyła lekarstwa. (3020 24-?)

L. 9014.

C. k. uprz.

Arcyksięcia

kolej Albrechta.

(4393 1-3)

Ogłoszenie.

Dla transportu osób i towarów na c. k. uprzyw. kolei Arcyksięcia Albrechta wchodzi w życie z dniem 1 października b. r. w ruchu lokalnym, jakoteż w ruchu sąsiednim kolei austriacko węgierskich **nowe**, na podstawie systemu metrycznego ułożone **taryfy należytości**.

Równocześnie znosi się obecna ogólna taryfa z marca 1875, wraz z wszystkimi dodatkami.

Egzemplarzy nowej taryfy składającej się z dwóch zeszytów, mianowicie:

- a) dla przewozu osób i z tymże związek mającego transportu rzeczy,
- b) dla transportu przesyłek pospiesznych i zwyczajnych,

dostać można w biurze komercyjnym Dyrekcji ruchu we Lwowie, na każdej stacji, jakoteż w ekonomacie w Wiedniu po cenie 1 złr. w. a. za każdy pojedynczy zeszyt.

Lwów, dnia 10 września 1876.

(Przedruk nie będzie płacony.)

Dyrekcja ruchu.

Nakładem księgarni Seyfartha i Czajkowskiego we Lwowie wyszły ulubione **Passe-partout KADRYLE** ułożone na motywa operetki: **Podróż na około świata** w 80 dobach. przez **Antoniego Panhansa.** Cena 64 ct., z przesyłką pocztową 70 ct.

Nieśmiertelnik Mazur salonowy przez **F. TYMOLSKIEGO.** Cena 80 ct., z przesyłką pocztową 86 ct. (4435 1-9)

A. MACZUSKIEGO

Ces. i król. wylącz. uprz.

środek do barwienia włosów.

Ekstrakt z Orzechów

do farbowania włosów na blond, brązowo lub czarno. Sporządzony z zielonej łupiny orzechów, zdrowu i włosom najzupełniej nieszkodliwy, farbuję w pięciu minutach pięknie i trwale na blond, brązowo lub czarno, nie wślając ani skóry na głowie ani bielizny. 1 flakon płynu Ekstraktu z orzechów 3 zł. 1 słoik pomady " 2 " 1 flakon olejku orzechowego " 1 " Prawdziwe do nabycia: w składzie perfumeryj **MACZUSKIEGO** w Wiedniu, Kärtnerstrasse Nr. 26, we Lwowie u **Edw. Sawranka** kupca, u **Leona Sedlaka** " u **K. Strzyżowskiego** " u **Marcina Müllera** " w Krakowie u **Józefa Jahna**, u **Wilhelma Fenza**, w Nowym Sączu u **W. Filipka**, aptek. w Tarnowie u **W. Wielogórskiego.** (1980 40)

L. 1165.

(4411 2 3)

Konkurs.

Niniejszem ogłasza się konkurs na **posadę kancelisty**, połączonej z obowiązkiem pełnienia funkcji drogomistrza z roczną placą 500 złr., a w razie udowodnionych zdolności, z prawem posunięcia się na 600 złr.

Kandydaci o tę posadę ubiegać się mający, winni swe podania zaopatrzone w metrykę chrztu, wykaz odbytych nauk, dowody uzdolnienia tak do zawodu kancelaryjnego jak i drogowego wnieść do 1 listopada b. r. do tutejszego Wydziału powiatowego.

Meściska dnia 13 września 1876.

WINOGRONA najprzedniejsze **feslawskie** po 40 centów pół kilo, **wcale dobre** **włoskie** po 22 centów pół kilo, w koszykach od 5 do 8 kilogramów, zaś w mniejszej ilości w pudełkach rozseła **najstaranniej handel St. Markiewicza** we Lwowie w Rynku 1. 40. (4314 3-4)

Adler & Deutsch w Berlinie, Dorotheenstrasse 71,

Dom komisowy dla zboża i produktów surowych.

Usługa rzetelna za umiarkowane wynagrodzenie. Zaliczki za rewersem nadawczym.

(D. 5342) (4049 4-4)

2 ROMANSY

zamiast 10 zł. tylko 3 zł.

- 1. **Mohamed Ali**, *Der morgenländische Bonaparte*. Historyczny romans przez **Ludwika Mühlbach**; kompletne wydanie w 30 zupełnie nowych zeszytach. Dawniejsza cena 7 zł. 50 ct.
- 2. **Aus Schutt und Ruinen**, *Illustrierter romantischer Sagenwart im Gewande unserer Zeit*; we wielkim formacie, 500 stronie, z 400 ilustracjami, w eleganckiej oprawie. Cena 2 zł. 60 ct.

Obstalunki pod słowem „Bücher“ przyjmuje Ekspedycja anonsov „**Rotter & Comp.**“ Wieden, I. Riemergasse 13. Przesyłki za pobraniem pocztowym lub za przysłaniem należytości. (4395 2-6)

L. 6269.

(4410 2-2)

Konkurs

na posadę miejskiego weterynarza w Drohobyczu,

do której jest przywiązana roczna remuneracja 150 złr. z widokiem podwyższenia tejże na 200 złr. w. a.

Podania należy wnieść do Zwierzchności gminy do 15 października 1876.

Od Zwierzchności gminnej **Drohobycz**, 13 września 1876.

Buchholz & Diebel in Wien

Musikgeschäft „zum Beethoven“ (4450) früher Klostergasse 4,

jetzt Graben, Säulenhaus, Eingang von der Bräunerstrasse, sehr reich assortirte

Musikhandlung und Musik-Leihanstalt.

Lieferung aller wo immer erschienenen Musikalien, Musik-Kataloge gratis, nach auswärts franco. Pünktliche Ausführung aller Aufträge. Günstige Abonements-Bedingungen.

Immerwährendes Lager von **CLAVIEREN und HARMONIUMS**

nur aus bewährten Fabriken, in allen modernen Formen und zu allen Preisen. Verkauf zu Original-Fabrikpreisen unter jahrelanger Garantie.

Ausschliesslicher Debit von **AMERIKANISCHEN HARMONIUMS**

der **Organ-Comp. B. Shoninger in New-Haven.**

Diese durch Schönheit des Tons (wirklicher Orgelcharakter), höchst elegante Ausstattung und Billigkeit sich auszeichnenden, von uns hier neu eingeführten Instrumente werden zweifellos in allen musikalischen Familien Eingang finden. Illustrierte Preis-Courante gratis.

Interes komisyjny z drzewem w Dreźnie,

zostający w stosunkach z większymi nabywcami i objeżdżający rokrocznie w różnych czasokresach prowincje Reńskie i Westfalie, **życzy sobie zawiązać stosunek ze znaczniejszymi producentami drzewa.**

(4433) oferty franko, załatwia pod znakiem: „H. 42137, Haasenstein & Vogler Ekspedycya anonsov w Dreźnie.“

Krajowa Fabryka

Portland Cementu

Wł. Struszkiewicza i Bol. Długoszowskiego

Stacya kolei Arcyks. Albrechta:

Dolina, — poczta: **Wełdzierz**,

poleca swój zawsze świeży produkt, a zarazem uwiadomia, iż dla dogodności P. T.

urządziła **składy komisowe:**

we Lwowie u pana Jana Schumana, plac Maryacki 1. 9.;

w Krakowie u pp. Wartalski & Wiśniewski, ul. św. Jana 1. 295.;

w Przemyślu u pana A. Faliszewskiego.;

w Stanisławowie u pp. Palester & Goldenberg.

(3591 -6)

Bank Galicyjski dla Handlu i Przemysłu w Krakowie

podaje niniejszem do wiadomości, iż udzielone p. Adamowi Wilczyńskiemu, dyrygentowi byłego Domu komisowego Banku Galicyjskiego dla Handlu i Przemysłu w Jarosławiu, pełnomocnictwo do przeprowadzenia likwidacji tegoż Domu, uchylonem zostało, w skutek czego p. Adam Wilczyński nie pozostaje nadal w żadnym stosunku z Bankiem i nie jest uprawnionym do przyjmowania pieniędzy na rachunek Banku.

Wszelkie zatem wpłaty z tytułu likwidacji rzeczzonego Domu Komisowego w Jarosławiu należy wnieść bezpośrednio do Kasy Banku Galicyjskiego dla Handlu i Przemysłu w Krakowie.

Kraków, dnia 16 września 1876.